

BARI

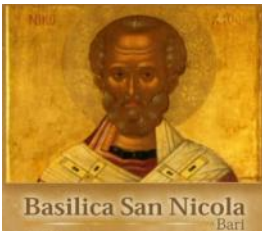
MATERA

TARANTO

GALLIPOLI

CAMMINO DELLA PACE

2012 VOETREIS DOOR PUGLIA

TERIE LEIJS

MARIA DI LEUCA

OTRANTO

LECCE

BRINDISI

Tocht 2004 Rome-2007 Bari -2012

Cammino della Pace 2012 Puglia/Salerno

INHOUD (overnachtingen)

3	OisterwijkBari Palese Vito Sivilli
4	Vito
4	Voorbereiding
5	De Tocht
	Santeramo in Colle Instituto Salesiano.
7	Matera Brandweerkazerne
9	Laterza Pelgrimsverblijf Santuario Maria SS. Mater domini
10	Pallagiano Chiesa dell' Immacolata
12	Taranto Brandweerkazerne.
13	Pulsano Villa Sandro Sasso en Mele Pasqualina.
14	Monacisso Osteria di Monacizzo.
16	Specchianci Verbouwing
17	Porto Cesareo Chiesa Maria Soccorso.
18	Santa Maria del Bagno Les Quatros Colones
18	Gallipoli appartement Claudio Pisanello
20	Torre S. Giovanni Chiesa Madonna dell'Aiuto.
22	Torre Vado appartement.
23	Ponte Ciolo onder een afdak.
25	Santa Cesare Oasi Beati Martiri Idruntini
27	Otranto Seminarium naast de katedraal.
29	Melendungo Chiesa Maria SS. Immacolata
30	Lecce Seminarium
33	Torchiarolo Chiesa Maria Santissimo Assunta.
34	Brindisi Gerard Schut en Brikena
36	Carovigno Chiesa Maria de Socorso
37	Cisternino Instituto Salesiano
38	Alberobello Chiesa Sant Antonio
39	Castellano – Conversano onder afdak.
40	Bari Palese Vito Sivilli

OISTERWIJK APRIL 2012

De voordeur valt achter me dicht. Dag huis..... dag tuintje.....dag
ochtendkrant.....dag...

Gesnoerd in de riemen van de rugzak wandel ik naar het treinstation. Het loket is dicht.
Een makelaar heeft de plek van de lokettist ingenomen.

Mijn vertrouwde outdoor-outfit heb ik bij elkaar gesprokkeld;
een blauwgrijze verschoten afritsbroek, solide leren bergschoenen en de bereisde
zongebleekte rode rugzak.

Een nieuwe pet vervangt de petten die verdwenen zijn tijdens vorige tochten of uit elkaar vielen van het
ingevreten zweet.

Het kabbelend leven thuis stopt en verandert in een mix van pelgrimeren en tijdloos zwerven.

Mijn vrouw vergezelt me, haar fiets aan de hand.

Het signaal van de spoorwegovergang rinkelt luid; de roodwitte slagbomen dalen;
de voorstelling begint.

De stoptrein vanuit Tilburg glijdt over de rails naderbij, schokt over een wissel en stopt naast het perron.

Ons afscheid bestaat uit een onzekere zoen en de vaste prevelementen; “goede en veilige reis”.

Een schriële fluittoon; de machinist sluit de deur.

De elektromotor begint luider te brommen, wielen schampen tegen de rails en slaken korte ijzeren kreten.

Van achter het couperaam zie ik mij vrouw op het verlaten perron. Ze krimpt tot een verdwijnend stipje.

Mijn gedachten houden haar vast. Ik zie ik haar alleen terugfietsen naar ons comfortabele maar stille huis.

Een eenzaam bijna verlaten nest, moeheid overvalt haar als ze denkt aan de lome weken die voor haar
liggen.

Deze grijsaard, de veroorzaker van dit ongemak ben ikzelf. De prikkelende geur van een zwerftocht is
sterker dan het voortkabbelend comfortabel leven thuis.

*Menig geraniumoudere komt uit zijn stoel en past zijn rugzak. De pelgrimskoorts veroorzaakt een golf van
besmette weglopers. Deze zijn debet aan het succes van pelgrimstochten.*

*De oudere generatie poetst vervaagde opwindung uit de jeugdijaren weer op, waardoor het een nieuwe glans
krijgt. De geur van ondeugende grensverleggende impulsen dagen de stramme botten uit tot huppelen en het
reiken naar hoog hangende fruit.*

De kerk verwelkomt de pelgrims met een hemels perspectief als bonus.

Het comfort van thuis met een uitgebreid keuzemenu ruil ik in voor deze uitdaging, deze sobere time-out.

De trein zoekt voort, op weg naar het vliegveld. Tussen Oisterwijk en Bari verkeer ik in de wachtstand, mijn
emotionele niemandsland.

Slechts een enkele gelukkige oprisping kondigt de nog ingepakte verrassing aan.

Mijn kleinzoon Sem raakt van slag wanneer hij hoort dat ik in Bari het graf van Sinterklaas zal bezoeken.

Hij is opgelucht, nadat oma verzekert, dat er later weer een nieuwe Sinterklaas geboren werd.

*Marit mijn kleindochter zwaait op de dag van mijn vertrek naar elk vliegtuig in de lucht. Ik heb haar beloofd
terug te zwaaien.*

In een bureaula laat ik een brief achter, indien mij tijdens de tocht iets overkomt.

Ieder jaar overlijden pelgrims tijdens hun tocht.

VITO

Op het vliegveld van Bari zoek ik in de aankomsthal naar mijn Italiaanse reddingsboei, ex bankmedewerker en Guizzi motorfan.

In de hal wacht ik op hem, de mij onbekende facebook man.

Na enkele malen mannen van mijn leeftijd te hebben benaderd,

“Bent u soms Vito,?” komt de echte Vito me tegemoet.

Voor hij naar huis gaat rijden we eerst in het donker langs de kust

en bezoeken Giovinazzo, een toeristisch plaatsje langs de Adriatische kust. Auto's

blokkeren het verkeer in de nauwe straatjes en zoeken een parkeerplek.

Vito kan dankzij constant draaien en centimeters wrikken, zijn auto klem zetten op een krap plekje.

Op het dorpsplein echoën stemmen van afgevaardigden via speakers de gevels met verkiezingsbeloften.

Eerst begrijp ik dat Vito me naar een jeugdherberg brengt (gioventu=jeugd) maar nu blijkt Giovinazzo de naam van dit plaatsje te zijn.

Voor we naar zijn huis gaan, wil hij me hier rondleiden op het tijdstip dat de dorpsbewoners gaan flaneren, “passeggiare.”

Vito moet wennen aan de Engelse taal. Ook moeten we even aan elkaar gewend raken. Het is voor mij afwachten. Ik weet niet wat me deze avond te wachten staat.

In het duister rijden we via een verwarrende spaghetti van wegen. Ik kan me hier niet oriënteren.

Na, wat later een rondleiding blijkt te zijn geweest, komen we uiteindelijk aan bij het huis van Vito in Bari Palese, vlakbij het vliegveld. We schuiven een bruin geverfd ijzeren traliehek open. De woning is beveiligd met ijzeren hekken en omringd door muren.

Vito vindt op zijn computerkamer via Google Earth mijn huis in Oisterwijk en reageert verbaasd omdat in Nederland geen hekken om het huis staan de ramen niet voorzien zijn van tralies.

DE VOORBEREIDING

Mijn laatste tocht door Italië was in 2007, nu vijf jaar geleden. Deze startte in Rome en zou eindigen in Otranto, onder in de hak van de Italiaanse laars. In Bari stopte de tocht vrij abrupt.

Uit het verslag “De Wonderlijke Tocht”:

Bari 2007

De rek is eruit. Vandaag voel ik me vreemd moe en opgesloten in deze stad. Mijn emotionele huid is broos, mijn veerkracht ben ik hier kwijt. Ik was elke dag bezig met de tocht, nu plots niet meer.

Hulpdiensten zijn verhoogd paraat vanwege een groot aantal bootvluchtelingen. De Italiaanse gastvrijheid is opeens bevroren. Hier in deze duistere stad vind ik niets meer. Het station is een nachtelijk verzamelpunt van zwervers. Om middernacht vertrekt een trein naar Rome. Ik koop een kaartje. De nachttrein stroomt vol met mensen, die Pasen bij familie gevierd hebben en weer terugkeren naar de hoofdstad.

Samen met een Amerikaan, die in Rome studeert, vind ik een plek in een der volle coupés. Tijdens de reis moeten we oprassen, omdat onze plekken gereserveerd zijn. We betalen een toeslag voor een reservering in de eerste klas. Met vijf man slapen we in een benauwde coupe. In het donker wroeten we net zo lang, tot ieder zijn benen kan strekken. 's Ochtends als het lichter wordt kan ik pas zien, wie er allemaal in ons vijfpersoons-bed hebben geslapen. Op vliegveld Ciampino koop ik een prijzige vliegticket. Ik bel naar Holland, mijn kleinzoon wacht op mij; mijn bejaarde zieke moeder fleurt op.

Ik vind het fijn om weer naar huis te gaan, terwijl ik het jammer vind dat ik deze tocht niet volgens mijn plannen afmaak.

Mijn eerste reactie is, dat dit abrupte einde te wijten is aan de omstandigheden in Bari, men stuurde mij van het kastje naar de muur.

Achteraf leg ik de oorzaak bij mezelf;” ik heb me dol laten lopen in Bari en heb te laat een alternatief gezocht.”

Dit jaar wil ik goed starten en heb daarom tijdig hulp ingeroepen.

In 2007 ontmoette ik in Bari Palese, een voorstadsje van Bari, een groep jongeren van Hakuna Matata, een sportopleiding. Zij nodigden mij uit op hun tuinfeestje. Dit jaar zocht ik contact met hen. Michele Sivilli heeft ervoor gezorgd dat zijn vader Vito me afhaalt op het vliegveld.

“Ai miei colleghi Pompieri,” luidt de aanhef van de brief van onze plaatselijke brandweercommandant aan zijn Italiaanse collega.

Met dit warme pleidooi, in de vorm van een aanbevelingsbrief, probeer ik toegelaten te worden tot de lokale brandweersfamilie.

Deze tocht staat in het teken van ontmoeting en met als titel: “CAMMINO DELLA PACE,”

Mijn vrome voornemens heb ik in melodieus Italiaans beschreven in een pelgrimsbrief.

Mijn pelgrimspas met op het voorblad de titel “Cammino della Pace,” zal ik onderweg tonen aan hoogwaardigheidsbekleders, kerken en instituties die er een stempelafdruk inzetten.

Het traject kruipt langs de randen van de zuidkust van Italië, de hak van de laars. Het is een gebied waar eeuwenlang vreemde volkeren en verschillende godsdiensten hun invloed hebben doen gelden.

Het traject bereid ik thuis voor met de hulp van Gerard Schut, een Nederlander die met Brikena en zootje Tim in Brindisi woont. Gerard werkt als ICT specialist bij de Verenigde Naties. We vonden elkaar via internet, waarop Gerard GPS tracks en foto's had geplaatst van tochten in Zuid Italie.

Gerard hielp me met het maken van de GPS-tracks.

DE TOCHT:

Uit de bewolkte lucht valt een druilerige regen. Het glinsterende natte plaveisel in Santeramo maakt de straten glibberig glad.

Vito parkeert zijn auto bij het stadspark, neemt afscheid en rijdt huiswaarts, terug naar Bari.

Mijn benen zijn ongeduldig en verlangen naar beweging. Zelf wil ik de prikkelende ervaring van de tocht weer opsnuiven.

Vito geeft me zijn telefoonnummer. In geval van nood kan ik hem bellen.

Deze ochtend bezochten we de Basiliek van Sint Nicolaas in Bari.

Onder de basiliek in de crypte staat er zijn beeld. In een afgeschermd gedeelte hangt aan de wand een icoon van de goedheiligman. De gouden achtergrond is versierd met een rand van edelstenen. Op de vloer liggen dichtgevouwen briefjes en bankbiljetten, die door de tralies van het hek in de afgeschermdede ruimte zijn geworpen..

In de regen rijden we naar de volgende plaats, Adelfia. Oorspronkelijk waren hier twee dorpen totdat Mussolini deze via een brug met elkaar verbond.

De nieuwe naam betekent broederschap.

We bezoeken de kerk en dalen af naar de crypte.

We stoppen in het volgende plaatsje Acquaviva Delle Fonti. Het regent en volgens Vito zijn de wegen er

niet de moeite waard om te belopen.

Het Gemeentehuis van Santeramo, het volgende oude stadje, is een monumentaal oud gebouw. De open hal heeft aan weerszijden brede marmeren trappen.

Boven zijn hoge gangen met lichtgetinte stenen muren en massieve houten deuren.

Ik klop op elke deur en morrel vergeefs aan de klinken tot ik een deur tref die open kan. Achter een groot bureau zit de gemeentesecretaris. Naast hem achter een kleiner tafeltje werkt zijn assistente. De secretaris leest aandachtig mijn brief.

Hij zet een stempel in mijn pelgrimspas en neemt daarna afscheid van mij.

Ik houd mijn brief onder zijn neus en wijs op de slotzin: "kunt U me helpen met een plek waar ik me kan wassen en kan slapen."

De secretaris vraagt zijn assistente om bij te springen, vanwege haar Engels.

Zij raadt de secretaris aan om het Instituto Salesiano te bellen.

Zijn stem klinkt nu opgewekt en zelfs trots in de telefoon. Hij roept opgetogen enkele malen "incredibili" in de hoorn.

INCREDIBILE

Incredibile slaakt de gemeentesecretaris van Santeramo verbaasd.

Deze bewondering is vaak de sleutel die de deur naar gastvrijheid opent

Vanaf half vijf kan ik voor bad en bed bij de Salesianen terecht.

Ik dwaal door het stadje, terwijl de regen gestaag blijft neerdalen. Ik loop van café naar café, van espresso naar espresso.

Het Instituto Salesiano ligt wat verscholen aan de rand van het stadje.

Achter de ijzeren toegangspoort ligt een groot complex; een sportaccommodatie en een gastenhotel.

Ik meld me via de microfoon boven de bel, waarna het toegangshek langzaam open zwaait. De portier brengt me met de lift naar een ruime kamer op de 3^e etage.

De lange kale gangen zijn verlaten; het complex is leeg. Er zijn geen gasten.

Zodra ik me ontdaan heb van mijn natte kleding, neem ik een warme behaaglijke douche. Deze warme oppepper verdrijft de kou onvoldoende. Rillend sla ik in bed een deken om me heen. Later op de avond zoek ik in het stadje een stevige warme maaltijd.

Onderweg probeer ik de diepe plassen te ontwijken. De hoge stoepranden houden de watermassa wel tegen, maar auto's zwepen het water hoog op.

Het water spuit als een waaier omhoog. Ik loop door, maar speur achter me naar naderende voertuigen. In de hoofdstraat is dit gevaar geweken.

Tijdens de avondspits rijden de voertuigen langzaam achter elkaar. Ze staan vaak stil en schuiven slechts korte stukjes vooruit.

Vandaag, maandag, zijn de gewone eettentjes gesloten. Een voorbijganger brengt me naar een chique eetgelegenheid en pingelt er de helft van de prijs van het menu af.

In de keuken neemt de kok revanche en serveert een uitgekledde maaltijd.

In het restaurant kom ik weer een beetje op temperatuur.

De GPS loodst me door nachtelijk Santeramo naar mijn slaapplek.

Op het Instituto Salesiano loop ik nieuwsgierig een apart staand clubgebouw in.

Binnen is er een bijeenkomst van vrijwilligers, die catechismusles geven aan kinderen van de basisschool. Jammer genoeg kunnen we niet diepgaand met elkaar praten over religie in Italië en Nederland; daarvoor schiet onze gezamenlijke talenkennis tekort.

In het grote gebouw, waar mijn slaapkamer is, stap ik de bibliotheek binnen, op zoek naar tijdschriften en een warme plek.

Een Priester leest een vakantieglossy van Griekenland.

Na een kort praatje ga ik naar mijn kamer. De kou heeft zich genesteld in mijn lijf en laat zich moeilijk verdrijven. Met een föhn blaas ik warme lucht onder mijn hemd.

Protesteert mijn lijf tegen de kou en regen van dit pelgrimsavontuur en verlangt het naar het comfortabele leven thuis met de regelbare temperatuur van de thermostaat ?

's Ochtends stap ik tegen acht uur uit mijn bed en trek een extra hemd aan.

De receptie is onbemand. Ik plak een bedankbriefje op de ruit.

De lucht is grauw betrokken. De poncho trek ik tot over mijn schouders, zodat ik deze met een simpele beweging over mijn hoofd kan trekken als het gaat regenen.

De weg van Santeramo naar Matera is rustig, er rijdt nauwelijks verkeer. Langzaam wordt mijn lijf warm. Langs de weg staan vruchtbomen met zachtroze bloesem.

Jong fris helder groen vleit zich over de velden. Wallen van grijze brokken steen verdelen het landschap. Ertussen staan stenen hopen, ruines van trullis.

Uit het noordwesten kruipen grijsgerande wolken dichterbij.

Een hemd trek ik uit, meer niet. Na de kleumpartij van de vorige dag ben ik voorzichtiger.

Voor het middagmaal spreid ik de rode reddingsdeken in de berm uit en haal het eetgerei tevoorschijn.

Vandaag voel ik me te gast op het feest van de lente, omringd door kleurrijke natuur.

Achter me steken koeien nieuwsgierig hun koppen over het rotsmuurtje en volgen aandachtig het verloop van mijn maaltijd.

Ik loop weer rustig, de veerkracht is weer ongemerkt terug, zelfs het gewicht van de rugzak valt mee.

Een grote teen protesteert doordat een ijzeren veterhaak van de schoen bij elke stap op dezelfde plek pijnlijk de teen irriteert. Door kogeltjes in de gespen wordt de spanning van de veter overal even groot.

EUVEL

Na de tocht heeft de importeur dit euvel prima opgelost. Hij adviseerde ook nog een extra dun zooltje in de schoen te leggen, waardoor de voet iets hoger komt en er geen knik meer bij de voorvoet ontstaat. Dank je wel Hanwag-importeur, prima service

Rondom biedt de afwisselende natuur voor fraaie panorama's.

Later op de dag gaat het regenen. Mijn poncho draag ik over de rugzak en mijn schouders, de voorzijde laat ik open.

Hellingen bedekt met frisgroene tinten van jonge korenaren en de grijs-groene kleuren van olijfbomen golven op en neer.

Een zachtroze sluier van kersenbloesem bedekt de velden. Het is een lentefeest, totdat onheil nadert. Dreigende wolkenluchten verschijnen en verspreiden zich over de heuvels als dampen van een giftig brouwsel.

Vlakbij Matera sjouw ik omhoog via een smal pad van crème kalksteen en smerig zwarte kalkrotsen. Achter hekken ligt afval en roestig ijzer; het rommelhok van Matera.

Midden in deze puinhoop verrijst een spierwit monument van Onze Lieve Heer met zijn armen wijd uitgestrekt naar de hopen roest en puin.

Boven gekomen beland ik in een straat met mistroostige flats.

Eind van de middag sta ik voor het hek van een grote brandweerkazerne.

Na een kennismakingspraatje en het lezen van mijn brieven komen enkele brandweerlieden prompt in actie. Mijn rugzak wordt in de dokterskamer gezet. Na enige beraadslaging wordt deze ruimte door de ploeg toch afgekeurd.

Boven in de kazerne is nog een kamer vrij. Deze ruimte wordt door mij gewaardeerd met vijf sterren. Ik werk mijn vaste schema af; douchen, voet verzorgen, droge kleding aan en vervolgens kennismaken met de ploeg.

Een brandweerman heeft vroeger als trucker Europa bereisd en kent het transportbedrijf van Jan de Rooij waar mijn zoon gewerkt heeft.

De man is enthousiast over Nederland en uit zijn verbazing over de tunnel bij Schiphol waarboven landingsbanen zijn.

Om 20.00 u wisselen de ploegen. Een half uur later staat het eten klaar in de eetzaal.

Ik voel me snel opgenomen in de ploeg. Iedereen spreekt alleen Italiaans, toch begrijpen we elkaar redelijk.

In de eetzaal krijg ik pasta, sla, twee gehaktschnitzels, fruit en cake.

Brandweerlieden verslaan me met hun enorme eettempo. Ik ben snel verzadigd, het is zoveel.

Na de maaltijd word ik getrakteerd op koffie met likeur, Sambuca, een zoetig alcohol drankje wat nog prettig naklokt in mijn keel.

De voetbalwedstrijd op TV wordt opgeluisterd met heerlijke Italiaans ijs.

Om 6.30 u. rinkelt de bel in de kazerne "opstaan."

Even later sta ik op. De tocht naar Laterza is lang.

Een brandweerman klopt op mijn slaapkamerdeur en nodigt me uit voor de koffie.

Na het afscheid van de gastvrije en hartelijke ploeg zoek ik via de gps naar het startpunt van mijn uitgezette track.

Matera is beroemd vanwege de Sassi, maar ik loop er vlak langs zonder ze op te merken in de veronderstelling dat ze nog zullen komen. Pas 4 km buiten het centrum ontdek ik mijn fout.

Ik volg een smal overwoekerd pad langs de rotswand van de rivierkloof. De rukwinden hebben hier vrij spel, terwijl naast me de afgrond gaapt.

Ik keer terug, de doorsteek via de kloof is te riskant. Een brandweerman had me 's ochtends al gewezen op het gevaar.

Ik rijd met de bus terug tot de Sassi in het centrum van Matera.

Naast de hoofdstraat loopt een weggetje omlaag en komt uit op een centrale pleintje. Daaronder bevinden zich de rotswoningen. Toeristen dwalen rond en snuffelen rond bij de souvenirwinkeltjes. Een Sassi-kerk is overdadig gedecoreerd met schrikbeelden van hel en vagevuur; gruwelijke doodshoofden zweven boven helrode oplaaiende vlammen.

Ik voel ergernis over deze kerkelijke terreur in een streek die bekend staat vanwege de onmenselijke levensomstandigheden. De GPS wijst me zelfs de weg in de doolhof van rotshuisjes, trapjes en doorgangen.

SASSI

Matera ligt in het dal van de rivier Gravina di Matera.

In de prehistorie is men begonnen met het uithakken van woningen in de kloven.

Matera bestaat uit twee delen; de Sassi nabij de kloof en de moderne stad op de vlakte. De Sassi werden tot 1952 nog door 15.000 mensen bewoond. De Italiaanse regering verbood dit vanwege de slechte hygiënische en sanitaire omstandigheden. In het centrum van de Sassi staat op het hoogste punt de kathedraal uit 1230. Naast deze kerk tellen de Sassi maar liefst 155 groterkerken, die soms maar enkele vierkante meters groot zijn.

ANGST

Geloof / religie werken vaak als medicijn tegen angsten. Hier in de kerk van Matera voedt de kerk zelf de angstvoorstellingen. Enerzijds roept dit verontwaardiging bij mij op, anderzijds realiseer ik me dat deze

opvattingen passen binnen een bepaalde tijd.

Angsten veranderen met de cultuur, angsten blijven, de vorm verandert.

Nu mijn weg door de kloof te riskant is gebleken, moet weer ik terug naar de verkeersweg naar Laterza, de SS7.

Langs deze weg is nauwelijks ruimte voor voetgangers.

Auto's zoeven met hoge snelheid vlak langs me of halen zelfs in. Mijn alternatief blijkt gevaarlijk en door mijn misslag deze ochtend zal veel te laat in Laterza aankomen.

Liften lukt pas bij een benzinepomp, waar ik koffie wil drinken. Een behulpzame Italiaan meldt dat er een auto naar Laterza vertrekt. Mijn liftauto, een Fiat Punto, scheurt met grote snelheid naar het stadje.

Ik drink eerst een cappuccino en verken daarna het dorp.

Het oude gedeelte bestaat uit een wirwar van tegen en op elkaar gebouwde witte huizen met smalle doorgangen.

Achter deze kasbah gaapt een diep ravijn. De bareigenaar reageert gekwetst als ik vraag wat daar zo speciaal aan is. Volgens hem is dit het diepste ravijn van Europa. Hij stapt driftig voor me uit tussen de witte huisjes door en stopt bij de rand van het ravijn. Ik kijk omlaag en zoek vergeefs naar de charme van dit overwoekerde gat. (een gat is iets wat er niet is)

Ik word verblind door het helle zonlicht dat weerkaatst tegen de wit gekalkte muren.

De deur van het gemeentehuis staat open. Binnen tref ik niemand.

Boven op kasten en bureau's liggen chaotische bergen documenten. Ik dwaal het gebouw door tot na herhaald roepen een schoonmaker verschijnt. Het gemeentehuis is vandaag gesloten. Zijn vriend kan mij misschien helpen met een slaapplek.

Samen lopen we naar het pleintje en stappen de bar binnen.

Hij klampt de eigenaar aan, die me eerder meetroonde naar het ravijn. Hij stuurt me door naar de pastoor van de kerk van San Lorenzo.

Het pleintje van San Lorenzo is omringd met lage witte huisjes.

De auto van de pastoor zwenkt het plein op, maakt een rondje over het lege pleintje en verdwijnt. Even later zwenkt de auto opnieuw het plein op. De pastoor negeert me volkomen. Ik klamp de Sacerdote aan en toon mijn pelgrimsbrief. Na het lezen van de brief ben ik geen vreemdeling meer. Hij opent uitnodigend het autoportier en brengt me naar het Sanctuarium Mater Domini, de bedevaartskerk van Laterza. Het hek van siersmeedwerk is gesloten.

De pastoor verzekert me dat naast deze kerk een onderkomen voor pelgrims is.

MARIA, PATRONES VAN LATERZA

In 1650 waren de weiden bedekt met een dikke laag sneeuw. De 7000 schapen van de Markies D'Azzia werden met de hongerdood bedreigd, doordat ze niet konden grazen. De Markies gaf Paolo Tria, een schaapherder in zijn dienst, de schuld dat het grootste deel van zijn kudde zou sterven. Paolo zocht wanhopig een sneeuwvrije plek voor de kudde. Uitgeput stopte hij bij een grot en bad. In een helder licht verscheen een vrouw met een kind. Ze raadde hem aan om de grot binnen te gaan en te zoeken naar haar afbeelding. Hij bad er en plots verscheen op de plek van de huidige crypte de afbeelding, Maria met op haar arm het Kindje Jezus. De gebeden van Paolo werden verhoord. De moeder van God beloofde de sneeuw te laten smelten zodat de schapen konden eten. Prompt smolt de sneeuw en kon de kudde schapen weer grazen. In 1725 werd Maria gekozen tot patrones van Laterza.

De rotskerk kon de stroom van pelgrims niet verwerken.

In 1753 werd een nieuwe kerk gebouwd naast de Santa Domenica grot.

De oude rotskerk werd de crypte van de nieuwe kerk.

In de crypte zijn nog fresco's uit de Byzantijnse periode van Santa Domenica en Santa Mater Domini.

De beheerder van het pelgrimsverblijf wordt gewaarschuwd. Het huis grenst aan een straat die omhoog loopt. Aan de voorzijde lijkt het een gewoon groot huis; binnen zijn ruimtes op de begane grond uitgehouwen in de kalkrots. In dit aparte pand is op de eerste verdieping een royale comfortabele kamer voor pelgrims.

Naast mijn onderkomen staat de kerk met daaronder een crypte, een lage ruimte gestut door zware rechthoekige pilaren. Op de muren zijn fresco's met Byzantijnse motieven aangebracht. Alle bogen en pilaren zijn beschilderd. Alle banken zijn bezet, zodat de overige kerkgangers moeten staan. Na de mis wandel ik met Lillo, de secretaris en beheerder van het pelgrimsverblijf, door het dorp. Bij de ingang van het sanctuarium is een relie-winkeltje. Grote kalenders met zoete afbeeldingen van Maria met het Jezuskind op haar arm en het grote wonder. In het dorpscentrum ontmoeten we groepjes mannen.

Lillo reikt uitnodigingen uit aan enkele parochianen in het groepje.

In een groot lokaal is het kerkbestuur gewichtig bezig. Bankbiljetten worden netjes gevouwen en in bureaulaatsjes opgeborgen of in de binnenzak gestopt, uitnodigingen worden geschreven, Mariakalenders worden verkocht en boekjes met voornamelijk advertenties liggen gereed. Men pakt het groots aan.

MADONNA

In Laterza viert men al drie eeuwen lang op 20 mei, het feest van De Madonna, Mater Domini. Dit religieuze feest is ook een cultureel dorpsfeest.

Na een maaltijd in een pizzarestaurant dwaal ik door de duisternis naar mijn luxe slaapvertrek. Ik vergrendel de luiken en sta 's ochtends op tijd op.

Buiten hangt een dreigende lucht, de temperatuur is prima. Mijn route gaat door een fraai landschap met frisgroene agrarische percelen en loofbossen.

Beneden langs het licht golvend pad kijk ik over een uitgestrekte groene vlakte.

Giovanni, de boswachter, rijdt langs met zijn witte terreinjeep.

Hij kent een kortere route naar mijn volgende stop Pallagiano.

Giovanni woont in Palagionello en vindt zijn dorp de moeite van een bezoek waard.

Een echtpaar passeert even later en vindt dat ik hun stadje Castellaneta niet kan overslaan; in hun dorp is de beroemde charmeur Rudolph Valentino geboren.

Rond het middaguur stopt een personenwagen met Giovanni, die me uitnodigt om bij hem te komen eten.

Thuis belt hij zijn zoon, student bouwkunde in Matera, om ons gesprek te vertalen.

Mijn GPS weet geen raad met de slimme binnenweggetjes van Giovanni naar Pallagiano. Giovanni en zijn vrouw doen boodschappen in Pallagiano. Ik kan meerijden tot bij de kerk.

In deze halfduistere kerk zit een biddend oud vrouwtje geknield.

Ze noemt de naam van een priester, die me zal helpen.

Ze staat op en sloft naast me door de straten. Ze brengt me gediensig naar deze Don Salvatore, die volgens haar een zorgzame herder is.

De kerk Chiesa dell'Immacolata grenst aan een binnenplaatsje waaromheen allerlei activiteiten gebeuren.

Alle ruimten zijn vrij toegankelijk, simpel zonder opsmuk.

In de kleine kerk van Don Salvatore oefenen kinderen van groep 5, elf jarigen uit de hoogste klas, liedjes voor hun communieviering.

Vandaag ben ik op bezoek bij een warme actieve parochiegemeenschap.

Don Salvatore en zijn huishoudster ontvangen me hartelijk, ik voel me welkom.

Mijn bed komt in de bergruimte naast een catecheselokaal te staan. Don Salvatore trekt de plastic verpakking van een stalen beddenframe en zet het bed in elkaar.

In het lokaal ernaast krijgen kinderen catechismusles.

De mis begint om half zeven.

In de kerkbanken zitten voornamelijk oude vrouwen met gehaakte shawls.

Een gehandicapte man zingt enthousiast met de kerkliederen mee, ontstemd, keihard en vals.

Als de priester ieder de vrede (Pace) wenst loopt een zwerver tussen de kerkbanken en schudt alle aanwezigen de hand.

Na de mis is de dorpsstraat afgezet voor "passegiare", de tijd van op en neer lopen en keuvelen.

Terug in de Chiesa dell'Immacolata golven zang en muziek door de kerkruimte.

Het lijkt alsof de voorstelling altijd doorgaat. Ana, de zorgzame huishoudster brengt me een warme pizza.

Don Salvatore geeft mijn pelgrimspas terug met een verse stempel van de parochie.

Wij nemen afscheid omdat hij de volgende ochtend weg is. Hij overhandigt me een envelop met € 30,-. Ik wil dit geld niet en voel gene. Ik heb zelf voldoende geld, zeg ik.

Don Salvatore antwoordt "Bewaar dit en geef het aan iemand die het echt nodig heeft."

ITALIAANSE GESPREKKEN: BERLUSCONI

Ik ontmoet onderweg Berlusconi-fans. Deze steunen hem omdat hij weinig belasting heft.

ITALIAANSE GESPREKKEN: MAFFIA

Men is oprecht verbaasd wanneer ik vraag of Zuid Italië gevaarlijk is.

De reactie is: "De Maffia zit verspreid over de hele wereld en heerst niet meer in Zuid Italië."

Het geld van Don Salvador zit mij dwars. Rond zeven uur galmen de kerkklokken de melodie: "De Lourde op de Bergen,"

Het afscheid van Ana is warm. Ik geef haar het geld met iets extra's en vraag om het ten goede te laten komen aan deze actieve gemeenschap.

In de berm langs de weg richting Taranto bloeien vurig rode klaprozen. Soms verrijst naast de weg een olijfgroene cactuswal. In de streek wordt op kleine schaal fruit geteeld, zoals druiven en sinaasappels. Ik praat met enkele fruittekenaars. In het najaar worden de sinaasappels geplukt. Ik krijg enkele overgebleven exemplaren, die weigerden om los te laten. Deze sappige vruchten smaken fris en zoet. De veldweg mondt even voor Taranto uit op de drukke SS 7.

Bij de kruising met de autostrada drentelen enkele prostituees. Negerinnen met strakke glanzende lycra broeken en felgekleurde truien met hoge boord klampen langsrijdende automobilisten aan. Ook ik word door een negerin uitgenodigd "to make love." Ik heb echter al thuis in Nederland een abonnement lopen. Bij een benzinepomp drink ik koffie.

Paolo, een trucker, hangt aan de bar. Hij is net terug uit Rotterdam. Over criminaliteit in Zuid Italië vertelt Paolo over de overval in Napels. Bij deze beroving werd hij ernstig gewond aan het hoofd. Paolo toont mij een groot litteken op zijn schedel. Volgens hem heerst er overal criminaliteit, vooral bij de grote steden.

Bij Taranto staan langs de zee kant containerkranen werkeloos. De stalen armen steken omhoog in de nevelige lucht. Wegbermen zijn bezaaid met afval en drugsspuiten.

Via een verkeersbrug bereik ik een lager gelegen vaste brug; de toegang tot het historisch centrum.

De brug is de verbinding tussen de Golf van Taranto en de Mare Piccolo.

De oude binnenstad bestaat uit duistere straatjes met vervallen monumentale panden. Het vuil van vorige eeuwen heeft zich ingevreten in de gevels.

De herenhuizen die nu door huidziekten worden geplaagd waren ooit trotse paleizen. De kerken zijn gesloten.

Het oude centrum ligt op een eiland, aan weerszijden door bruggen verbonden met het vasteland.

De brug aan de zuidkant kan open, zodat de Italiaanse marine toegang heeft tot de Golf van Taranto.

Vanochtend startte ik nog licht en opgewekt. Nu terwijl wind en regen opspelen, voel ik me log en lichtjes versleten. De auto's wringen zich nerveus door de straten en jagen fietsers en voetgangers naar de krappe zijkant.

Na 30 km lopen klop ik aan bij het commandocentrum van een nieuwe brandweerkazerne naast een indrukwekkend groot gebouw van de Fiscale Politie.

De wachtcommandant ontvangt me en onmiddellijk worden we omringd door belangstellende brandwachten.

De commandant belt zijn vrouw. Zij heeft in Duitsland een opleiding voor Toerisme gevolgd en spreekt goed Duits.

Ik keuvel uitgebreid en gezellig met haar, tot ze zich plots afvraagt waarom haar man haar eigenlijk heeft gebeld. We praten door tot haar man, de wachtcommandant, zijn geduld verliest en zijn mobieltje opeist. Voor ze haar advies uitbrengt heeft de ploeg me al goedgekeurd.

Brandwachten brengen me naar de slaapkamer, waar ik een bed kies en ga erna naar de kantine. Tijdens de theepauze trakteert een brandweerman op mierzoet schuimgebak bedekt met chocolade.

Half negen wordt in de eetzaal gegeten. Manschappen en Terie, pelgrim, lopen langs het buffet waar opgescheept wordt. Als gast mag ik vooraan staan. Ik voeg me echter "bescheiden" in de rij, zodat ik kan afkijken hoe de opschepperij werkt. We krijgen een heerlijk en uitgebreid maal.

Na de maaltijd schuiven collega-brandwachten me fruit en blikjes vis toe om mee te nemen in de rugzak. Enkele manschappen nemen beneden in de commandoruimte plaats achter een PC.

De halfronde balie met beeldschermen lijkt op een verkeerstoren waar het vliegverkeer geregeld wordt. Hier vermaken de brandweerlieden zich met computerspelletjes.

Aan de wand hangen foto's van brandweerlieden die na een aardbeving de gehavende toren van een kerk met houten balken stutten, terwijl een hijskraan de toren stabiel houdt.

De volgende ochtend galmt even voor 7.00 u. een stem uit de omroepinstallatie, opstaan!

Behaaglijk blijf ik nog een half uurtje nasudderden.

Door de holle gangen klinken stemmen en het klossen van zware schoenen.

In het commandocentrum lossen de wachtcommandanten elkaar af. De oude commandant stelt me voor aan zijn opvolger.

Na het afscheid van de nachtploeg wil ik vertrekken, maar eerst moet ik nog een klein kopje pittige espresso drinken.

Na een goede nachtrust is de moeheid van de vorige dag verdwenen. Na mijn vertrek uit de kazerne is het gelukkige lichte stappen weer terug. Het warme gastvrije onthaal in de kazerne heeft me verrast.

In mijn rugzak heb ik ruimte gemaakt voor de voorraad fruit van de brandweer.

Appels, sinaasappels, bananen en drie blikjes tonijn; allemaal lekker maar het betekent ook extra gewicht.

Met een glimlach en hernieuwd vertrouwen vertrek ik richting Pulsano.

De weg bij Talsano en Leparano laat weinig ruimte is voor voetgangers.

In de dorpen vallen de kantoortjes en lokaaltjes op met verkiezingsaffiches en foto's van kandidaten.

Mannen in nette kostuums delen folders uit en paaien voorbijgangers, hun potentiële kiezers.

Bij een kruising venten twee groenteboeren met hun handelswaar.

In de laadbak van een driewieler liggen artisjokken, bleekselderij en sinaasappels (€1,- per kg)

Beide groenteboeren klagen over de Euro, alles is veel duurder. "Heeft Nederland ook de Euro?" "vragen ze ... en "wat kost dit bij jullie?"

Talsano is een centrum van Mariaverering. Er zijn twee kerken; Maria van Carmen en Maria van Fatima.

De groenteman staat voor een Mariakapel.

In de kerk van Fatima zit een jonge muzikante achter het elektronisch orgel klaar voor de binnenkomst van een bruidspaar. Het orgel galmt in de nog lege kerk terwijl haar stem teer en zuiver door de ruimte zweeft.

Voor de kerk ligt een blauwe loper uitgerold. Een zwerfhond licht languit op de chique loper tussen de prachtig geklede bruiloftsgasten. Met gesloten ogen ronkt het beest ordinaar. De wachtende bruiloftsgasten laten het dier slapen.

ZWEVEN

Soms kriebelt er een licht schuldgevoel tijdens mijn uitstapje. "Is een vogel schuldig als hij zijn nest verlaat en zingend naar de wolken zweeft?"

De kerk van Pulsano, Chiesa Santa Maria la Nova, is volgens de aankondiging een heiligdom, Santuario.

In de kerk is de grot van Lourdes nagebouwd. Bernadette knielt met kaars en rozenkrans in haar hand en bidt tot Maria.

Ik bel aan bij de pastorie. Via de intercom laat de priester weten dat hij niet te spreken is. Even verder staat een prachtig gerestaureerd klooster.

De tekst op een bord bij de ingang meldt dat de Europese Gemeenschap deze restauratie heeft gefinancierd. Het klooster is leeg, er is niemand, een prachtig gebouw zonder inhoud. Ik stap een bar binnen en leg het probleem voor aan Mele, de vrouw die achter de bar staat.

Ze wil samen met mij met de pastoor praten. Even later arriveert Sandro, haar man.

Hij belooft resoluut dat hij voor mij een slaapplek zal regelen.

De bar is op de begane grond van een gebouw met drie woonlagen. Boven de bar zijn acht appartementen, waar de hele familie woont.

El Capo, het hoofd van de familie, heeft de flat laten bouwen. Hij was bulldoermachinist.

Net als de meeste mensen uit deze streek probeerden ze in het buitenland geld te verdienen.

Zij gingen naar Duitsland, waar ze hun eerste kind dood werd geboren. Het koude klimaat was volgens hen de oorzaak.

De vrouw werd ernstig ziek. Binnen 2 jaar keerde het echtpaar terug naar Italië.

Op het moment dat ik vanaf de straat een foto maak, verschijnen achter de ramen de gezichten van verschillende familieleden.

De Capo van de familie opent het raam, steekt zijn hoofd naar buiten en roept trots dat hij het pand zelf verdiend heeft met hard werken.

Hij glundert als ik zeg dat ik toch ook hard gewerkt heb, maar me niet zo'n gebouw heb kunnen veroorloven. Zijn dochter Mele en schoonzoon Sandro wonen hier, evenals de andere gehuwde zonen en dochters.

Mele, de vrouw van Sandro, brengt me een tasje met eten.

Tijdens mijn maaltijd in een zijzaaltje met speelautomaten en gokkasten tegen de wand, flitsen de lichtjes van de automaten terwijl de elektronische geluidjes opgewonden blieperen.

Later op de avond brengen Sandro en Mele mij naar hun vakantievilla aan zee.

Ze verhuren zomers dit huis. Als mijn vrouw en kinderen hier graag vakantie wil vieren, dan mag ik gratis de woning gebruiken, verzekert Sandro.

Naast de villa woont een ouder Italiaans echtpaar. Zij hebben in Zurich, Zwitserland gewerkt.

Sinds hun pensioen wonen ze hier langs de kust. Hun kinderen wonen in Lecce en Zwitserland.

Langs de kust bij Pulsano zijn meerdere kleine zandstrandjes. De huizen worden bewoond door gepensioneerden of worden verhuurd aan vakantiegeangers.

De volgende ochtend haalt Sandro me op voor het middageten in het appartement.

Tussen de middag eten we bladerdeeg gebak, aardappelen met rollade en zoete koekgebakjes als toetje. Er is enige wrijving onder elkaar tijdens het eten met de dochters die laat uit bed kwamen.

Ze zijn 's nachts naar een disco buiten Pulsano geweest. Vooral Mele is bang vanwege de combinatie van alcohol en autorijden .

Na de maaltijd drinken we koffie beneden in de bar, waarna Mele poker speelt op de computer.

's Middags maak ik een wandeling door het dorpje. De zon schijnt hel, er zijn weinig mensen op straat.

De topattractie van Pulsano is een kasteel. Het is vandaag, zondag, gesloten.

Enkel mannen zitten landerig voor een kroeg.

In de bar van mijn gastheren is het ook rustig. Pasqualina, de zus van Mele, brengt me een tasje met eten.

Men is zeer zorgzaam; men heeft er zelfs proviand voor onderweg ingedaan.

Sandro dringt bij mij aan om een extra nacht te blijven.

De weersvoorspelling is somber. Sandro en Mele vinden dit geen wandelweer.

In het centrum stopt Sandro met zijn auto voor een groot historisch pand.

Hij werkt daar en is bezig met de verbouwing. Het wordt een luxe kledingzaak voor zijn knappe dochter.

Buiten Pulsano ligt een pas aangelegd modern fietspad. Vrouwen wandelen of joggen energiek over het pad. Het pad nodigt uit tot licht, gedachteloos voortbewegen , waardoor ik op een gegeven moment ontdek dat ik uit mijn koers ben geraakt

Na het fietspad sla ik een rustige weg in langs kleine wijngaarden en bescheiden akkers met diverse soorten groenten en vruchtenbomen. Arbeiders werken gebukt op het veld. Olijfbomen worden gesnoeid. De takken worden gebruikt als aanmaakhout voor de kachel.

Een wielrenner stopt en vraagt details van mijn tocht. Hij droomt ervan om zelf zulke tochten te maken, maar moet wachten tot zijn kinderen groot zijn.

Hij is verontwaardigd als ik met hem praat over het onveilige imago van Zuid Italië. Hij verzekert me dat het hier juist zeer veilig is.

Mijn route loopt langs de kust. Daar is volgens hem de laatste jaren veel nieuwbouw gekomen.

De echte en oorspronkelijke dorpjes liggen meer landinwaarts.

In het volgende dorpje Monacisse word ik begroet door een treurige regenbui.

De weg kruipt omhoog naar het oude centrum.

De regen legt een glans over het decor van een weelderige palmboom en crèmekleurige huizen op het kerkplein.

Ik klop aan bij een Osteria, die deze dag gesloten is.

Margarita, de kokkin, opent de deur en zet speciaal voor mij koffie.

Onder het crèmekleurige gewelfde boogplafond zitten dochter Valentina en vader Mimo, 65 jaar, aan een lange tafel.

Moeder Maragarita verwent me met een kakelvers gebakken ei en een cake met hazelnootcrème.

Valentina (ca. 25 jr) werkt als kunsthistorica bij Centre Pompidou in Parijs.

Mimo en Margaret hebben een huis langs de kust, 2,5 km zuidelijker .

Mimo rijdt na het eten naar het huis voor zijn middagdutje.

In de winter woont het echtpaar hier praktisch alleen. Zomers zijn alle huizen bewoond.

Ondanks de regen vandaag is de meeste vegetatie door de droogte en de hitte bruin en verdord. Valentina wandelt met haar moeder en mij naar een oud pand in het centrum om foto's te maken voor de verkoop. Het historische pand wordt opgeknapt.

Het nieuwe stucwerk tovert de bouwval om in een klein paleisje, waar een kleine galerie met een exclusieve uitstraling past.

De familie is verwonderd verbaasd, als ze horen dat ik niet weet waar ik straks overnacht en eet.

Margarita nodigt me uit om bij hen thuis te slapen.

Met Valentina loop ik naar het huis. Binnen is alles volgepropt, rommelig en eenvoudig.

Ze werkt aan een notitie over film en kunst. Ze leest hardop haar verslag in het Frans door.

Terwijl zij werkt maak ik een ommetje langs de boulevard. De dichte luiken van de pastelkleurige woningen wachten op de komst van de zomer en de bewoners.

In de schaduw van de komende feestelijke vakantiesfeer heerst nu een doodse leegte.

De hevige regenbui laat op de boulevard grote diepe plassen water achter.

Een automobilist jaagt met volle vaart door een plas. Een watergordijn rijst hoog op. Ik probeer buiten het schootsveld te blijven.

Tegen de avond wandelen we terug naar de Osteria.

Er is nog een gast, een eenzellige man met lange jas en baard, een kluizenaar. In een afgelegen huis herbergt hij dertien honden. Sinds drie jaar eet hij hier dagelijks. Hij prijst Margarita als zijn engel.

Laat op de avond komen nog twee gasten binnen. Deze blijven tot middernacht. De gasten werken in de horeca en scheppen een wat exclusieve onder ons sfeer. Laat rijden we in het pikkedonker naar het huis.

Thuis zakt Mimo voor de beeldbuis in een fauteuil en kijkt TV.

's Ochtends als ik opsta is het stil in huis. Mimo komt uit bed en zet de TV aan.

Hij opent het tuinhok, waarna ik afscheid neem en het spoor op het scherm van mijn GPS volg.

Langs de kust is alles nog stil. Pas eind juni stroomt alles vol met badgasten die eind september weer opstappen. Daarna valt de stilte weer over dit dorp.

Een blauwe Alfa stopt naast me; "Carabinieri."

Italiaanse politie informeert belangstellend naar de wie, wat, waar Terie en rijdt weer door na een "Bon Passeggiata."

In Campomarino is al een keurig cafetaria open. De wc rol is verdwenen, dus krijg ik servetjes van de baas. Naast me deint het water van de Mare Iono, de Ionische Zee.

Het zeewater is blauwgroen van kleur met stoere witte kuiven op de golfkoppen.

De vlakke lichtgele zandbodem kleurt het water turkoois groen.

Deinend donkerbruin wier maakt donkere vlekken op het zuivere kleed van de zee.

Naast me is de zee permanent aanwezig, zelfs als ik mijn ogen sluit klinkt het ruisen.

Fietsers naderen over de verlaten weg, een man en een vrouw, in T-shirts..

We zijn vrolijk verbaasd, het zijn landgenoten, ze wonen zelfs bijna om de hoek, de Tuinstraat in Tilburg. (figuurlijk dan) Ton Gielen en Fieke Hoppenbrouwers zijn gestart in Brindisi.

Ton is met pensioen en Fieke werkt in het onderwijs. Even stoppen ze voor een praatje.

Ton, met een shirtje van de Rabobank, steekt een sigaartje op. Tot ziens straks in Nederland.

De afstand tot Porto Ceasaro lijkt te groot.

Ik overweeg om de nacht in een verlaten huis langs de kust door te brengen.

Het zeewater is onrustig, golven worden opgestuwd, de sirocco drijft het water op.

Gerard, de Nederlandse kennis en mijn GPS gids uit Brindisi stuurt een SMS bericht: komend weekend komt hij naar mij.

In Specchianca zoek ik onderdak.

In een Bar, Pizzeriarestaurant, leg ik het probleem voor aan de eigenaar.

De man spreekt goed Duits en is toevallig bezig met de verbouwing van een huis naast het restaurant. In de kelder staat een bed en er is zelfs een douche.

Tussen de steigers op de bouwplaats manoeuvreer ik naar de ingang van de kelder.

De wind jaagt door de kelderruimte, ramen klepperen.

Even liggen en bijkomen, daarna ga ik douchen, was mijn kleding en probeer de naad van mijn broek te repareren met sporttape. Hierna voel ik me weer opgeknapt.

Hoewel de siroccowind vrij spel heeft en fluitend door de kelderruimte giert, droogt mijn wasgoed niet.

In de grote eetzaal van het restaurant bestel ik een broodje met stukjes tomaat, besprenkelt met olijfolie en spaghetti Bolognesa.

De eigenaar regelt alles op een resolute maar gastvrije manier.

Buiten jagen de grijsgroene golven van de Ionische Zee in de richting van het restaurant.

De zee imponeert. De aanstormende golven schuiven het schuimende water tot voor het restaurant.

Achter de ramen spatten de golven uiteen, het water stopt en vloeit zuigend terug en bereidt een nieuwe aanval voor.

Ik hoor slechts uren lang het gebiep van de gokkast, rinkelende geldstukken en een klap op de rode knop, waarna de automaat opnieuw draait. Een verslaafde man staat met lege ogen als een robot achter de kast.

De nieuwe dag begint met het afscheid van mijn Italiaanse gastheer, in zo'n korte tijd vertrouwd.

De stevige bastaard hond voor het restaurant blijft me agressief belagen. Het personeel maant het beest. De eigenaar wijt dit aan mijn stok.

Mijn weg volgt langs een smalle duinrand.

Torre de Collimena is een oude uitkijk- verdedigingstoren in een brakwater gebied, een natuurgebied met een zoutmeer wat niet meer voor zoutwinning wordt gebruikt.

In dit duinachtige gebied ontmoet ik een oude vrouw. Ze werkt in een tuintje. In het huis woont haar dochter. Ze heeft goede herinneringen aan Holland. Ze zet koffie voor mij.

Ze zingt enkele Nederlandse liedjes, die ik niet herken. Holland betekent voor haar De Koningin op de fiets en Volendam.

De meeste winkeltjes in de volgende badplaats Torre Lapillo zijn gesloten.

De dorpskern ervan is wel bewoond. Tegenover een moderne kerk drink ik koffie.

Kippen draaien druipend aan het spit.

Ik reken een halve kip af en neem de ingepakte lekkernij mee naar een mooi zandstrand voor een Aloha-maaltijd. Een welkom van een warme zon op een witgebleekt zandstrand.

Voor mij groeien vetplanten met zachtleren blaadjes en cyclaamkleurige bloemen.

Het zeewater verandert van kleurloos transparant in bleekgroen en wordt tegen de horizon blauwgrijs.

Surfers balanceren op ovale boards en bewegen als gondeliers de lange peddels door het water.

Zodra een golf hen van achteren omhoog stuwt, proberen ze met de peddel de vaart van de golfkam bij te houden.

Bij deze pracht heb ik nog een heerlijke kippenbout, werkelijk all inclusive.

De natte kilte van de vorige dag is inmiddels vergeten.

Onder een koesterende zon en met mijn korte broek wandel ik naar Porto Cesareo.

Vandaag, 25 april, viert Zuid-Italië bevrijdingsdag.

Drommen mensen flaneren over de boulevard.

Achter de boulevard ligt een grote kerk.

De pastoor is er niet, dus wacht ik op een bank achter in de kerk.

De kerkdeur gaat open en de pastoor komt vanuit het felle zonlicht in de schemerige kerkruimte. Hij schrikt hevig als hij me onverwacht als een donkere schim overeind ziet komen.

Later als hij hersteld is van de schrik brengt hij me naar mijn slaapvertrek, een catecheselokaal achter de kerk.

GELUK

Over drie weken keer ik terug naar huis. Het voelt nu nog als een lange tijd. Het vinden van een slaappleaats is elke dag een hachelijke gebeurtenis, waarbij ik tot nu toe veel geluk heb. Uit vorige tochten weet ik, dat de magie ervan ineens kan stoppen.

Tegen de avond flaneert een ononderbroken stroom mensen langs het water. Trapfietsjes zijn te huur, terrasjes zijn bezet en winkeltjes doen goede zaken.

Twee overkapte gele sloepen met het gewaagde opschrift "TAXIBOAT" pendelen naar het kleine eilandje tegenover de haven. Mensen stappen in met volgeladen tassen met eten en drinken

In de kerk wordt tot 's avonds laat gebeden. Het allerheiligste schittert in een krans van gouden stralen; een lichtspot is gericht op de hostie achter een opengeklapt luikje.

Boven mijn slaapvertrek is een jeugdsoos.

De stangen van een voetbalspel klappen wild heen en weer, jongeren rennen elkaar achterna en dagen elkaar uit. Een man houdt toezicht.

's Ochtends steekt de huishoudster nieuwsgierig haar hoofd om de hoek.

Uit de kerk klinkt alweer het geprevel van biddende kerkgangsters.

Via het strand langs de baai verlaat ik Porto Cesareo. De zee is een vlakke spiegel, boten liggen voor anker. De masten steken onbeweeglijk in de blauwe lucht.

Langs de weg is een grote vis- en mosselhal.

In plastic bakken glinsteren vissen met zilveren schubben, groezelige inktvissen, glibberwitte sepia en sardientjes met starre oogjes.

De visboer wrikt met een kort scherp mes de mosselschelpen open en haalt de mossel er uit.

Hij geeft mij gul enkele rauwe mosselen. Met enkele druppels citroensap smaken de grote weekdieren heerlijk.

Na enkele stranden kom ik op een verharde weg, die geleidelijk omhoog gaat.

Op een smalle strook grond tussen de weg en de zee werken landbouwers op de akkers.

In de rulle grond rooit men de aardappelen met een soort verticulator. Na elke aardappelplant moet een man het loof van de plant uit het rooster van de machine trekken.

Een groepje arbeiders verzamelt de aardappelknollen.

Boven aan de weg sla ik een pad in dat door het Nationale Park van Porto Salveggio gaat.

Op een heuvel langs de zee staat een massieve wachttoren.

In het plaatsje Santa Maria del Bagno raadpleeg ik een Pharmacie.

De apotheker helpt me met desinfecterende poeder, gaasjes voor mijn gehavende tenen en geeft prima advies. Santa Maria is een fraaie badplaats langs een rotskust met een lange boulevard.

De kerk, mijn mogelijke slaappleaats, gaat volgens omwonenden na 18.00 u. open.

Naarmate de tijd verstrijkt slaat de twijfel gaandeweg toe bij mijn lokale adviseurs.

Bij een bar op een hoek van het kerkplein wacht ik op de komst van de pastoor.

Zijn komst wordt uitgebreid in de bar en op het terras buiten de bar bediscussieerd..... rebbeldebebbel !

Veel huizen zijn buiten het hoogseizoen onbewoond. Misschien lukt het me om in zo'n leegstaand huis te overnachten. Mijn pogingen zijn echter zonder succes.

Om 19.00 u. is de pastoor nog steeds niet in zicht. Inmiddels is ook de enige supermarkt gesloten, waardoor ik mijn avondeten kan vergeten.

Het ziet er allemaal weinig hoopvol uit, dus besluit ik te zoeken naar een plek om mijn tentje op te zetten. Er is geen zandstrand om te kamperen.

Wel probeer ik het in de buurt van een luxe restaurant "Les Quatros Colonne," Dit staat tussen vier antieke Romeinse zuilen.

Na enig gerammel aan een deur van het restaurant hoor ik binnen stemmen.

Vasco di Rosso en Cosimo, twee jonge mannen, komen naar buiten en lezen mijn brief.

Na onderling overleg zoeken ze een geschikte plek in de luxe tuin van het restaurant.

We zijn snel gewend aan elkaar.

Ik reageer enthousiast als ik een goede plek zie op een plek onder een strakgespannen luifeldoek.

Vasco en Cosimo keuren de plek af, ze vinden het te koud om buiten te overnachten.

In een gang maken ze een bed voor me op. Vasco heeft een kamer vlak naast me.

Cosimo gaat naar huis, zijn vriendin is eigenares van het restaurant.

Samen met Vasco wandel ik bij zonsondergang langs de boulevard.

De zonnevogel daalt neer aan de horizon en vleit zijn zachtrode vleugels uit langs de einder en sproeit bedekt het water met avondrood.

Vanaf de kust kijkt het publiek naar dit wonder, tot de zonnevogel in stilte achter de coulissen verdwijnt.

Aan de overkant van de Ionische Zee zijn de bergcontouren van Calabrie zichtbaar.

Vasco komt uit Roemenie. Zijn Roemeense vriendin werkt in Italië in een ijszaak.

Ze hebben twee kinderen, meisjes van 5 en 8 jaar. Ze wonen bij hun grootouders in de bergen in Noord-Roemenie tegen de grens van de Oekraïne.

In de grote restaurantkeuken maakt Vasco Italiaanse pasta op zijn Roemeens.

Het is stevige kost. 's Ochtends staan we om half acht op.

Mijn ontstoken teen jammert. Ik kan het kleinood slechts troosten met een gaasje en druppels desinfecterend sterilon.

SLAPEN

Vandaag dreigde ik vast te lopen vanwege een probleem met eten en slapen.

De kust van Salento is een vakantiegebied. Deze streek ontwaakt als de vakantie aanbreekt.

De kerken lopen hiermee synchroon. Het aantal priesters loopt terug en de vergrijzing slaat toe. , Vaak oudere priesters pendelen tussen meerdere kerken.

Gewoonlijk zoek ik ca 2 uur voor zonsondergang naar een slaappleats.

Zodra het donker is zijn mensen meer op hun hoede en neemt de kans op een plek om te slapen af. Vandaag zocht ik tijdig een alternatieve plek voor mijn tentje en kwam de oplossing even voor het donker werd.

Voor een supermarkt even buiten Gallipoli pronkt een felrode brandweerwagen van de Vigili del Fuoco, de brandweer.

De brandweer van Gallipoli is in de supermarkt en slaat voedsel in.

Met een volgeladen winkelwagen komen de Italiaanse spuitgasten uit de winkel. Mijn brandweerbrief circuleert en ik word uitgenodigd om mee te rijden in de manschappenwagen.

In de kazerne neemt de wachtcommandant contact op met het regionale commando

om toestemming te vragen voor mijn overnachting.

Vanwege de 6-mans bezetting mag ik volgens de reglementen niet in de kazerne slapen. Als men uitrukt is de kazerne onbemand.

De commandant, Claudio, vraagt of ik een belofte (promessa) heb afgelegd voor de pelgrimstocht.

Ik zeg hem dat ik niet geloof, dat er een God is aan wie je alles kunt vragen en die dan alles regelt.

Ik vertel hem over mijn dochter, die weer lijkt op te krabbelen van borstkanker. Daarom word ik tijdens de tocht vergezeld door dankbaarheid.

Claudio praat over de borstkanker van zijn 22 jarige dochter. De doktoren hebben bij haar een vrij grote tumor verwijderd en ze ondergaat nu een chemokuur.

Claudio is machteloos, boos en verdrietig. Samen met zijn vrouw bezocht hij Fatima en Lourdes om tot Maria te bidden.

Ze deden nog een poging in San Giovanni Rotondo om tot Padre Pio te smeken om genezing. Claudio is overtuigd van de kracht van wonderen.

We praten samen, Claudio en ik, buiten op het kazerneterrein uit het zicht van zijn ploeg.

Claudio toont zich nu even geen stoere brandweerman, maar een aangeslagen verdrietige machteloze vader.

Ik word meegezogen door zijn wanhoop. De spanning en het verdriet van de afgelopen periode komen ook bij mij weer boven.

Nu wint dankbaarheid het van mijn angst. Mijn dochter is 39 jaar, zijn dochter is 22.

Claudio staat in de ring van het machteloze gevecht met het kankerspook.

Zodra we weer het wachtlokaal binnen gaan is hij weer de nuchtere commandant.

Vandaag is er een feestmaal vanwege de speciale gasten; een hogere brandweerofficier uit Lecce en.....Terie uit Holland.

Met deze brandweerofficier kan ik Engels spreken. Hij vertaalt ons gesprek, zodat iedereen meedoet.

Met behulp van de verse voorraad voedsel verschijnt een smaakvolle en uitgebreide maaltijd op tafel van gefrituurde sardines, calamares, pulperia, sla en rauwe venkel en tot besluit fruitcocktail en ijs.

Mijn bergschoenen verwissel ik tegen slippers. Mijn voeten kunnen onbelemmerd luchten.

Hiermee wandel ik naar het oude centrum van Gallipoli.

De stad rijst omhoog uit het smaragdgroene water van de Ionische Zee. De contouren steken boven de verdedigingswal uit.

De witte gevels weerkaatsen het helle zonlicht.

Ik dwaal door de steegjes, mensjes kijken, kerken bezoeken en turen over het water.

Lopen op slippers blijkt na 10 km funest. De huid op de wreef schuurt stuk.

In de kazerne belooft Claudio royaal, dat ik de nacht in zijn appartement aan zee kan doorbrengen.

Samen met zijn vrouw rijdt hij me er naar toe.

In een kleine badplaats voor Gallipoli staan diverse vakantieappartementen.

Claudio bezit drie appartementen, die bestemd zijn voor zijn drie dochters. Ze kunnen later de woningen verhuren aan vakantiegangers of benutten als B\$B.

De vrouw van Claudio zorgt voor mijn avondeten.

De volgende ochtend brengen ze mij naar een parkeerplaats waar Gerard op me wacht.

De vrouw van Claudio ziet er gehavend uit, haar gezicht is getekend door machteloos verdriet.

Ik voel me niet in staat om dichtbij haar te komen om haar te troosten.

Gerard wacht op een afgesproken plek. Via GPS en SMS hebben we elkaar getraceerd.

Gerard rijdt met mij voorbij Gallipoli. We hangen de rugzakken om en stappen verder.

We zien elkaar vandaag voor het eerst. Tot nu toe hielden we contact via internet.

GERARD

Gerard is als ICT-er verbonden aan de sectie politietaken van de Verenigde Naties.

Hij woont met zijn vriendin Brikena uit Kosovo en hun zoontje Tim in Brindisi. Gerard wordt regelmatig uitgezonden. Gerard is een natuurwandelaar en plaatst foto's en tracks van zijn tochten op internet.

<http://www.panoramio.com/user/4552711/tags/Italy>

<http://nl.wikiloc.com/wikiloc/user.do?id=93081>

Samen lopen we over het strand. Gallipoli is eerst nog zichtbaar als is een lichtend bolwerk achter ons maar vervaagt in de loop van de ochtend.

Het landschap is vlak, de grauwe rotsen liggen verspreid over de bodem van de blauwgroene zee. Langs de kust staan mooie witte vakantiehuizen en tweede woningen.

Gerard en ik lopen licht. Ons tempo ligt ongeveer gelijk.

Het wandelen kost hem weinig energie; hij beweegt gemakkelijk.

We lopen achter elkaar langs smalle paadjes door een natuurgebied, met een koesterend zonnetje en naast ons het glinsterende uitgestrekte water .

Aan weerszijden ongecultiveerde velden met kleurige bloemen.

Het is een mooie tocht. Onderweg leer ik Gerard beter kennen. Hij praat over thuis, zijn wandeltochten op Timor en in Zuid Italië en zijn werk bij de Verenigde Naties.

Via een speciale telefoonverbinding kan ik via de mobiel van Gerard met mijn vrouw bellen.

Gerard heeft ook eten meegenomen.

De plastic AH-tas in mijn rugzak, welke ik tot keukens heb gebombardeerd, is bijna leeg.

Onderweg kom ik weinig winkels tegen om voedsel in te slaan.

Op de veranda van een houten keet langs de zee houden we lunchpauze. Na 15 km keert Gerard weer terug naar zijn auto. Via een SMSje meldt hij later zijn aankomst bij ons startpunt van vanochtend.

ZIELIG

Gerard merkt tijdens het lopen nuchter op:

“Voor onderdak moet je zeker zielig doen? “

Ik zeg hem dat je dit juist niet moet doen. Zielig doen tast de bewondering aan.

Zielige mensen worden getroost en meestal niet echt geholpen.

De bewondering hoort thuis in het spel waarin ik onderweg een rol speel. Het voelt meestal als een compliment, een eerbetuiging.

De bewondering van de omgeving wordt een valkuil, wanneer ik werkelijk vind dat ik deze rol ook verdien.

De afhankelijkheid tijdens dit zwerversleven kan elke dag een anders uitpakken.

Deze wisselvalligheid, het balanceren tussen de publieke waardering van de gevierde held en die van miezerige oude man, geeft me een aangename spanning.

De tocht, nu zonder metgezel gaat verder. Eerst wandel ik over een pas aangelegd Sentiero Litoral, het kustpad van Capilungo naar Torre Sinfono.

Zwarte glimmende gedaanten kruipen uit het water, zoeken houvast aan de rotsen en klimmen op het droge.

De snorkelaars in wetsuits buigen zich over een wonderlijk apparaat. Het rode motortje wat hen door de zee sleept is stuk. Op de rotsen ligt hun uitrusting; markeringsboeien met oranje vlag, harpoenen met meerdere scherpe punten en onderwater geweren.

In een Gelateria in Torre San Giovanni trakteer ik mezelf op heerlijke gelati.

Het is moeilijk om een keuze te maken uit 36 bakken smeug ijs van verschillende kleur.

Daarna ga ik naar de kerk. De Pastoor is druk aan het werk is en vraagt om over een uurtje terug te komen.

In deze levendige badplaats kan ik het uur prima benutten.

Op de boulevard schuif ik aan op een bank naast gepensioneerde Italiaanse mannen. Deze verzekeren me, dat de pastoor achter de kerk over voldoende ruimte beschikt.

Zaterdag in San Giovanni logeer ik in een ruime kamer achter de kerk.

Het wordt gebruikt als berghok. Mijn slaapzak ligt op de vloer tegen een muur.

Ernaast staan twee oude mountainbikes, een houten kast met elektrische kaarslichten en enkele luidsprekerstatieven.

Het is koud in het zaaltje.

Even opwarmen in het zachte dons van de slaapzak en mijn benen rust gunnen.

De moeheid verdampt uit mijn benen, mijn stramme kuiten ontspannen.

Uit de kerk klinkt gezang. Verfrist en extra warm gekleed stap ik door een zijdeur de kerk in. De gezangen en rituelen staan nog gebeiteld in mijn kindergeheugen en klinken vertrouwd.

La Paz, de vrede, handen schudden :” Welkom binnen deze kerkgemeenschap.”

PEILERS

De tocht steunt op drie simpele peilers; lopen, slapen en eten. Vandaag hoef ik nog slechts het eten te regelen.

De zonsondergang is tevens de tijd van passeggiare op de boulevard. Groepjes mensen wandelen en praten met elkaar, terwijl de zon afscheid neemt.

Er is geen bankomat, mijn portemonnaie raakt leeg. Mijn bezit is krap; € 30,-, terwijl er nergens een pinautomaat in zicht is.

De gepensioneerden op de bank hebben een prima visrestaurant aanbevolen.

Uit benepen lulligheid bestel ik een maaltijd met vlees. Langs mijn tafeltje passeren dienbladen met gemiste kansen, diverse heerlijke visgerechten zoals inktvisringen, mosselen enz.

In het restaurant klinkt traditionele volksmuziek uit de streek, de Salento.

Mijn ochtendontbijt bestaat uit de restjes die Gerard achter heeft gelaten.

Na het afscheid van de pastoor wandel ik onder de helle zon langs de haven.

Daarna loop ik over een strand van bleekwit poederzand.

Het zeewater lijkt van vloeibaar glas, kleurloos helder. Verderop krijgt het een lichtgroene kleur.

Daarachter waar het water dieper is verloopt de kleur van blauwgroen naar donkerblauw.

Alleen dwaal ik langs dit verlaten maagdelijke strand, met de puurheid van een Caraïbisch eiland.

Landinwaarts ligt een natuurgebied het Parco Naturale Regionale “Litorale di Ugento.”

Ook hier lijken recentelijk fietspaden te zijn aangelegd.

Het traject naar Torre Vado gaat langs stranden en slingert langs paadjes door vrij egale duinen.

De uitgestrekte watervlakte is uitgeraast en verkeert in een milde stemming.

Dansende rimpelige golfjes veroorzaken schitteringen, die mijn eufore pelgrimsbrein vertaalt als knipoogjes.

Mijn karige middagmaal verorber ik aan een strandje in een kleine lagune beschut door kalkrotsen. Een rijtje vakantieappartementen staat als een stenen blok in het natuurgebied.

Op een kleine patio van een vakantieappartement luieren Andrea en Marcella. Zij hebben hun werk onderbroken en genieten hier van hun vakantie.

Ik verstoor hun knuffelige idyllische rust en hang over het muurtje voor een praatje.

Hun natpakken hangen te drogen. Op de tegels liggen snorkels en onderwatergeweren .

Andrea en Marcella (sommige Italiaans jongensnamen zijn in Nederland meisjesnamen) hebben twee inktvissen gevangen. Andrea is accountant in Lecce.

Ze nodigen mij uit voor een drankje en een hapje eten (onder andere inktvis).

We praten in het Frans met elkaar.

Ons gesprek doorloopt een scala aan serieuze onderwerpen zoals pelgrimeren, Nederland, Italië, wereldconflicten enz.

Andrea en Marcella verkeren blijkbaar nog in een pril stadium van verliefdheid.

Na een hapje en een drankje wil ik een foto nemen. Eerst maakt Marcella haar ponystaart los en spreidt het weelderige haar over haar schouders. Dan kruipt ze als een spinnende poes bij Andrea op schoot. Andrea houdt zijn schat teder vast.

Nadat ik afscheid heb genomen van dit prille geluk, loop ik een stukje verder langs een strandpaviljoen.

Gezinnen met kinderen vermaken zich op deze zondag aan het strand.

Terwijl ouders luieren spelen de kinderen in het zand. Niemand zwemt in zee.

Ook hier zijn de meeste woningen onbewoond.

Voor Torre Vado ontdek ik in de verte al de toren van een moderne kerk. Ik spurt erheen en hoop op een slaapplek. De kerk is dicht, alle deuren zijn vergrendeld; de pastoor komt eind juni hier pas terug.

In de luxe nieuwbouwwijk is alles verlaten tot ik een automobilist ontdek die voor een luxe woning stopt. Ik wijs naar een balkon en vraag of ik buiten op het overdekt balkon kan slapen.

Nadat mijn bedje klaar ligt, vraag ik de man te kijken of alles zo goed is.

De man verblijft zelf tijdelijk in een van de appartementen van het complex.

Hij beziet mijn slaapplek, een slaapzak op een rood zeiltje en stelt voor om naar een compleet appartement te verhuizen. Binnen kan ik er immers slapen en douchen.

Dit aanbod had ik niet verwacht, ik was al gelukkig met de balkonplek.

Ik wist ook niet dat de man de eigenaar was.

Samen met zijn broer bezit hij het complex, bestaande uit appartementen voor vier of acht personen. De verhuur gaat via een agentschap.

Nu het appartement toch niet bezet is mag ik het wel hebben.

De volgende ochtend word ik uitgerust wakker, alle accu's en batterijen zijn weer opgeladen en mijn voeten zijn van desinfecterende poeder, gaasjes en sporttape voorzien.

Nog net € 10,- in mijn beurs en nog steeds geen pinautomaat te bekennen. Ook niet in volgende dorpen.

Mijn ontbijt bestaat uit het laatste halve kadetje met een oude kaas van Gerard.

De harde brok kaas is geschikt voor een steenhouwer, maar mijn scherpe zakmes schampt er langs. Toch smaken de schilfers prima.

Vandaag ben ik op de helft van de totale route en loop in de richting van de zuidelijke kaap, St. Maria di Leuca.

Groene hagedissen schrikken van mijn schaduw en ritsen tussen de bermvegetatie of rennen panisch voor me uit tot hun verstand het wint van de angst en kiezen ze alsnog voor de berm.

Voor Leuca gaat de weg omhoog. Opzij, beneden mij deint de kolossale bak met water terwijl aan mijn andere zijde een licht golvend landschap ligt.

In de heuvels liggen enkele trullis; bouwwerken van losse kalkstenen met kegelvormige daken.

Zwart- glimmende bolletjes in zee laten een spoor in het water achter. De snorkelaars zoeken naar prooi. Soms steken de zwemvliezen loodrecht boven water waarna de snorkelaar in de diepte verdwijnt.

Ter hoogte van de zuidelijke kaap van de Salento stijgt het landschap nog steeds en neemt het uitzicht over de uitgestrekte blauwgroene Ionische zee toe.

Bij Santa Maria de Leuca eindigt de Ionische Zee en begint de Adriatische Zee.

Santa Maria bestaat uit twee gedeelten, die via een stenen bogenbrug met elkaar verbonden zijn.

Deze brug zorgt voor de afwatering van het regenwater uit de heuvels.

Op de uiterste punt van de kaap prijkt een hoge vuurtoren.

Ernaast ligt het Sanctuario Maria di Leuca.

Na de brug begint het centrum. Het eerste wonder wat me in deze bedevaartsplaats overkomt is de verschijning van een pinautomaat.

Ik kan vanaf nu mijn schrale menu weer aanvullen en onbezorgd uitgeven.

Echter na het wonder volgt de penitentie, op het moment dat de flappen uit de automaat tevoorschijn komen gaan alle winkels dicht.

Ook de lokale kerk is gesloten. De pastorie staat in de steigers. Werklui in witte overalls knappen het gebouw op. De priester woont tijdelijk in een ander dorp.

Langs het haventje zoek ik een beschutte schaduwplek.

De hitte is intens door de weerkaatsing van het felle zonlicht tegen het witte plaveisel.

Ik verorber de aller- allerlaatste kruimels.

Even verder staat een camper geparkeerd waarmee een Duits echtpaar door Puglia trekt.

Ze nodigen me uit in hun camper. De mensen hebben zojuist gegeten. De restjes uit de pan zijn voor mij bestemd.

Samen met hen loop ik naar boven, naar het Sanctuario, over de brede stenen trappen.

Na de flinke klim staan we op het grote plein met in het midden een Mariabeeld op een stenen kolom.

Bedevaartgangers bezoeken de kerk en dwalen langs de stalletjes met devotionalia.

In de kerk is geen priester.

Een Italiaanse bedevaartganger herkent mij van onze ontmoeting in Taranto.

Hij begroet me als mijn enthousiaste fan.

In de basiliek naast het altaar open ik een zijdeur. Behoedzaam loop ik toch door.

Daar is ook niemand. In een gebouw naast het Sanctuario maak ik kennis met de directrice van het verzorgingstehuis. Zij verwelkomt mij aller-beminnelijkst en zet een stempel in mijn pelgrimspas.

Ze gebaart me om op een stoel naast haar bureautje met zwarte bakelieten telefoon te wachten.

Moeder Overste knikt regelmatig naar mij waarop ik terugknik. Ik heb geen benul van wat me te wachten staat, maar Moeder Overste ziet er resoluut uit.

Een jonge zuster, afkomstig uit Java, brengt me een glas cola.

We praten samen, maar nadat er nog twee Javaanse zusters binnenkomen ontstaat er een meidengegiebel.

Door de gang klinkt het gezang van nonnen in de kapel.

In de kamer van de directrice valt daarna een stilte, tot deze meldt, dat de priester er is.

Een vrouw loopt met me mee naar de souvenirwinkel op het grote plein.

De priester staat achter de toonbank en verkoopt souvenirs. Na mijn brief te hebben gelezen deelt hij mee, dat een slaapplek € 28,- kost.

Een bus met bedevaartgangers uit Florence is net aangekomen. Een Italiaanse bedevaartganger in de winkel spreekt Duits en mengt zich in het gesprek.

Hij kent de Pelgrimsweg naar Rome, de Via Francigena en protesteert. Bij hen is onderdak voor pelgrims gratis. Er ontstaat een discussie, maar de priester winkelier weet geen alternatief.

Ik besluit door te lopen. Inmiddels is het later geworden. Voor zonsondergang, tegen acht uur, wil ik een onderdak vinden.

Een auto passeert, alle inzittenden hangen uit het raam, terwijl er luid wordt geclaxonneerd. Allen zwaaien mee met de man uit Taranto, terwijl ik, de bejubelde, zoek naar een slaapplek.

Ik kan nog een uur doorlopen in een stevig doorstamp tempo.

Ik volg een prachtige bochtige weg hoog langs de zee. Er is nauwelijks verkeer.

Het volgende gehucht is Ponte Ciolo bij een hoge brug over een baai.

Verder westelijk op het land achter het gehucht ligt een grotere plaats Gagliano del Capo.

Tussen Ponte Ciolo en Gagliano vormen weerbarstige rotsen met hoge gekartelde pieken een onneembare barrière.

Rotsen naast de baai rijzen loodrecht omhoog uit zee. Ik ontdek er enkele kleine zomerhuisjes, die als zwaluwnesten tegen de rotsen zijn geplakt. Vanaf de weg zijn deze onzichtbaar.

Ik schat in dat hier een mogelijkheid is om te overnachten.

Via paadjes en trappetjes pal langs de steile rotswand boven zee ontdek ik een gunstige beschutte plek onder een kleine overkapping.

Om kennis te maken met andere nestbewoners roep ik omlaag langs de rotswand, waar ik benedenburen vermoed. Een gepensioneerd echtpaar reageert. Ze komen uit Lecce en zijn gelukkige eigenaars van hun knusse kleine onderkomen, kunstig ingepast tussen andere bouwsels in de kalkrots.

Op hun balkonterrasje drink ik koffie met beneden ons een uitgestrekte blauwgroene zee.

De plek is uniek, maar als mensen zonder vleugels zijn we hier gehandicapt. Wij kunnen niet zweven en zwenken langs rotsen boven golven.

Daarna zoek ik de zachte warmte op van mijn slaapzak, totdat voetstappen klinken.

De benedenbuurvrouw verschijnt en schenkt me twee bananen.

Het wordt mijn hoofdmaaltijd van vandaag. Het smaakt heerlijk.

's Nachts klotst het water diep onder mij. Boven me prijkt een rijke sterrenhemel.

's Ochtends wordt ik gewekt door gezoem van bijen en een warme zonnegloed.

De witgele kalkmuur naast mij weerkaatst de warmte en nodigt bijen uit. Hun propeller draait op volle toeren, maar valt stil als ze in de gaten van de muur kruipen.

Op mijn mobiel lees ik dat Gerard in de buurt is.

Zijn rode nieuwe auto draait de parkeerplaats op en Gerard verschijnt met verse mondvoorraad.

Zijn vorige wandeling was nogal ver, nu heeft hij een nieuwe mountainbike bij zich. Daarop kan hij vanavond terugfietsen. Onze prachtige route kronkelt hoog langs de zee.

Vandaag lopen we langs de grillige rotskust naar San Ceasare.

Gerard loopt met zijn fiets aan de hand. In de verte zien we dorpjes. Pas als we er helemaal zijn geven deze zich pas bloot. Verstopt in de plooiën van de kalkrotsen bewaren ze hun verrassingen tot het laatst.

Vandaag is de dag van de arbeid. Het is feest in de Salento. Een dag met mensen, drukte en gezelligheid.

Terrassen van de restaurants zijn bezet met bezoekers.

Langs weggetjes passeren we families in de schaduw van bomen.

Op de picknick tafels prijken borden met pastas, gefrituurde sardientjes, vruchten en andere Italiaanse feestgerechten.

Samen houden we lunchpauze bij een oude uitkijktoren.

Onderweg wuiven mensen ons vriendelijk na. Enkele keren worden we uitgenodigd om mee te proosten.

In Castro Marina na een wandeling van ruim 20 km langs de verrassend mooie kust, fietst Gerard terug naar zijn auto in in Ponte Ciolo, terwijl Santa Cesarea Terme mijn bestemming is.

Beneden in kleine baaien poedelen zwemmers in het mildgroene water.

Motoren gieren met hoge toeren langs en zwenken met een scherpe beweging door de bocht. De berijder drukt zich bijna plat tegen het wegdek maar schiet daarna met een korte beweging weer overeind.

Gierende motoren, remmen en doorschakelen, vol gas, adrenaline; het paringsritueel van de motorrijder.

Santa Cesarea Terme is een luxe kuuroord met een thermaal bad.

Tegen de avond schuifelen dagjesmensen terug naar hun voertuig op de parkeerplaats.

Auto's rijden traag door de hoofdstraat om nog een laatste glimp van het dorp te kunnen zien.

Frederico, een man van 76 jaar, zit voor zijn huis op een smalle stoep en kijkt naar de bezoekers. Hij nodigt me uit om naast hem plaats te nemen en drukt me op het hart om vooral uit te rusten. We praten over koetjes

en kalfjes. Binnen in de halfduistere woonkamer wijst hij me een stoel aan de ronde tafel. Zijn vrouw zet koffie, wijn en hapjes voor me neer. Er groeit tussen ons een gemoedelijke sfeer.

Frederico wijst me waar de kerk is.

Tegenover zijn huis staat een luxe glanzend kuuroord.

Ik voel me wat ongemakkelijk in deze toeristische plaats en neem even tijd om te wennen en pas daarna te zoeken naar een slaapplek.

Aan de boulevard op een voet van brede stenen trappen staat een monumentale okergele kerk: Chiesa di Santa Cuore (Heilig Hart Kerk).

In de barokkerk leest Don Toto de avondmis.

Op de eerste rij zitten drie nonnen. Ze dragen blauwe sluiers.

Na de mis praat ik met hen. Ze komen uit India en zijn door hun kloosterorde naar Italië gestuurd.

Don Toto voegt zich bij ons en meldt dat ik me over twee uur moet melden bij Oasi.

Don Toto en de zusters spreken erover alsof het hun thuis is. Ik moet gissen naar mijn slaapplek, ik heb geen idee.

Even later is het volslagen donker. Op een weg die naar boven naar Oasi gaat, zie ik naast me alleen de zwarte contouren van bomen en struiken.

De kust en de kliffen onder me liggen verborgen in het nachtelijk duister. Lichtjes van lantaarns in een laagvlakte verraden de aanwezigheid van mensen.

Op deze avond van 1 mei hoor ik de feestmuziek uit het dorp benden mij.

Rondom mij is het pikkedonker, mijn slaapplek ligt ergens verborgen achter dit zwarte gordijn.

Op het scherm van de GPS zie ik het verloop van de weg.

Mijn hoofdlamp tast de bomen naast me af tot plots een hek zichtbaar is met het bordje Oasi.

De Indiase Zusters en Don Toto brengen me naar een slaapkamertje op de tweede etage van het gebouw (alleen op deze etage is warm water om te douchen).

Don Toto en een non maken mijn bed op. Don Toto is al 80 jaar, maar wil niet dat ik hem meehelp.

De zusters beheersen ook de Engelse taal.

“Waarom werken jullie in Italië, terwijl de problemen in India zo talrijk zijn? Waarom gaat het salaris naar de missie in Afrika en niet naar India?”

Hun antwoord is voor mij onbegrijpelijk eenvoudig. Zij behoren bij hun orde en die bepaalt wat er gebeurt. Zij gehoorzamen slechts.

Ijverig simpel, lief, gehoorzaam en zorgzaam.

Na een douche ga ik naar beneden in de eetzaal eten.

Don Toto wacht aan een lange gedekte tafel. Hij keuvel t gezellig en legt regelmatig vertrouwelijk zijn hand op mijn arm.

Mijn liedje op de mondharmonica verleidt hem om het Ave Maria te fluiten en vervolgens met het Marialied van Fatima mee te zingen en te besluiten met de toegift het lied van Lourdes, “solo in Italiano.”

Deze oude trouwe priester met een warm hart vergezelt me naar mijn kamer.

’s Ochtends wordt ik wakker in mijn luxe vertrek. Op het balkon verschijnt een wijds uitzicht over de Adriatische kust.

De oudste non nodigt me uit voor het ontbijt. Haar medezusters zijn met Don Toto inmiddels naar een ander dorpje om de mis op te dragen.

SALARIS

De zusters werken in een kuuroord en verdienen een salaris. Allen komen ze uit arme Indiase gezinnen, die ze elke drie jaar bezoeken. Elke maand sturen ze wat van hun zakgeld naar hun familie. Het salaris van de missiezusters gaat naar de missie in Afrika.

SANTA CEASAREA TERME

De plaats ligt 130 meter boven de zeespiegel. Het lijkt op een amfitheater met een podium van kristalhelder zeewater. Het eeuwenlange beuken van woeste golven hebben de kalkrotsen uitgevreten waardoor een grillige kust is ontstaan met grotten en kloven. In de karstgrotten drong het grondwater door. Er ontstonden bronnen met mineraalwater. De speciale chemische en fysische samenstelling heeft een geneeskrachtige werking te hebben.

In de eetzaal eet ik keihard brood. De non is dit gewend en weekt de hompen brood eerst in melk en water. Pas daarna is het eetbaar.

Oasi is een tamelijk grote accommodatie voor kuuroordgasten.

Bij de receptie op de begane grond hang ik de rugzak om en neem afscheid van de lieve zusters.

In het heldere ochtendlicht kan ik me beter oriënteren. Ik neem een kortere weg omlaag naar het centrum en kom tot mijn verbazing na een haarspeldbocht naast de kerk aan de boulevard uit.

Naast de kerk opent juist een nieuw maritiem museum.

Hier wordt ik ook uitgenodigd voor een bezoek.

Het museum toont de visserscultuur, de zee, de vissen en schelpen en het harde bestaan van de kustbewoners. Na deze boeiende onderbreking stap ik stevig door over de boulevard.

De gastvrijheid en gezelligheid remmen de tocht af, hoewel het ook een feestelijk cultureel tintje toevoegt.

Een auto stopt naast me.

Frederico, mijn gulle gastheer van de vorige dag, stapt uit en nodigt me uit voor een geurig bakje Italiaanse espresso. Op weg naar een cafetaria ontmoet Frederico nog een vriend.

“Als Zwaan Kleef Aan” moet deze zich ook bij ons aansluiten op weg naar de koffie.

In het cafetaria word ik begroet door de misdienaar, de man die de dag ervoor Don Toto hielp tijdens de mis.

Gezellig, zo gezellig,.....maar het schiet niet op.

Na enkele kilometers over een slingerweg tussen groen gebladerte van bomen en struiken naast rotskliffen verandert het landschap. Voor mij ligt een plateau, een uitgestrekte vlakte.

In Porto Badisco is een klein beschut zandstrandje met lichtgroen helder water.

Eigenlijk is dit een prachtige plek om te overnachten, mijn tentje, fijn zand, beschut door de rotsen en versierd met kleurige veldbloemen. Toch laat ik deze hoofdprijs achter me liggen en kies voor om doorlopen.

Ik beland in een gebied met onderaardse grotten. Het spoor voert over een afgesloten terrein wat ik met wat sluip- en klauterwerk bereik.

De begroeiing van de weelderige lentebloesem heeft de paadjes overwoekerd. Een bord waarschuwt voor het gevaar van grotten.

Vanwege het risico loop ik voorzichtig door de velden naar de verkeersweg. Voortdurend tast ik de bodem voor me af met mijn stok naar mogelijke gaten in de grond.

Voor mij rijst de vuurtoren van Kaap d'Otranto op. Deze witte toorts domineert de wijde omgeving.

Aangevreten grillige kliffen rijzen als grijze sfynxen op uit het water.

De claim van St Maria de Leuca wordt hier ontkracht. Hier is de scheiding tussen de Ionische Zee en de Adriatische Zee.

Het spoor op de GPS volgt een pad dat steeds smaller wordt en uitmondt in een geitenpaadje langs een richel vlak langs het water.

Ik loop terug. Met mijn tamelijk zware rugzak is balanceren tussen de rotspunten vlak langs de zee te riskant.

De verkeersweg loopt parallel aan het water. Op het punt waar de weg landinwaarts buigt, stap ik over de

vanrail en daal omlaag via een geitenpaadje tot ik weer het uitgezette GPS spoor te pakken heb. Behoedzaam laveer ik tussen de rotsblokken door. De GPS geeft nauwkeurig aan of ik meer naar rechts of links moet uitwijken.

De stad Otranto steekt boven het azuurblauwe glasheldere water uit.

Boven op de robuuste stadsmuren in zee staan de huizen schouder aan schouder, veilig en droog.

Via trappen bereik ik het kasteel van Otranto en beland pal daarna in de voetgangerszone van het historisch centrum.

Tegenover de grote kathedraal Santa Maria Annunziata (Maria Boodschap) staat het gemeentehuis.

De kantoren in het gemeentehuis zijn gesloten. Daarom loop ik naar de overbuurman, de kerk, voor een slaapplek.

In de devote sfeer binnen de halfduistere Basiliek loop ik zachtjes op mijn bergschoenen naar een priester, die ik allereerst mijn pelgrimspas geef.

Don Pietro neemt me mee naar de sacristie en plaatst een stempel in mijn pelgrimspas.

Aan een slaapplek kan hij me niet helpen.

Ik vraag hem hoopvol hoe we dit probleem kunnen aanpakken. Ik volg Don Pietro naar het Seminarie naast de basiliek. Het kost enige moeite om toegang te krijgen via de grote houten poort van het Seminarie, maar de vastberadenheid van Don Pietro slecht deze barrière.

Een jonge enigszins formele rector reageert met diverse bezwaren op de vraag van Don Pietro.

Deze bepleit mijn zaak nu in een hogere versnelling (ik moedig hem in stilte aan) en attendeert de rector erop dat ik met mijn slaapzak zelfs op de grond kan slapen.

Geleidelijk wordt de rector losser en meegaander. Er is een gastenkamer boven in dit fraaie monumentale gebouw met zelfs een badkamer, maar het beddengoed is niet verschoond.

In deze sfeer is dit een doodzonde, maar voor mij is een zaligmakende luxe, dus haast ik me te verzekeren dat dit geen enkel probleem is.

Om 19.00 u begint de mis in de Basiliek en om 20.15 u. word ik verwacht voor de maaltijd met Don Pietro. Naast mijn slaapkamer is een stenen balkon met een brede balustrade en sierlijke kolommen.

Op het balkon kijk ik omlaag naar de stippen van mensen op het plein van de basiliek.

Ik krijg een voorproefje van mijn rol als paus Papa Terie.

In de basiliek Santa Maria Annunziata liggen de schedels van de Martelaren van Otranto gestapeld achter zeven ramen in de kapel van de martelaren.

De skeletten van de 800 verlorene martelaren verdringen zich achter de het glas. De lege oogkassen staren wezenloos in de kerkruinte.

Het jaar 1480 staat in het collectief geheugen van Otranto gebeiteld. De Turken vielen de stad binnen, 140 schepen sterk, vanuit Albanië. 800 mannen en vrouwen werden vermoord omdat ze weigerden zich tot de islam te bekeren. Hun botten en schedels liggen nu in de grote kathedraal van de stad. Een jaar later werden de Turken de stad weer uit gejaagd en veranderde de Salento compleet. Overal verzezen hoge muren en uitkijkposten, van kalksteen

De crypte onder de basiliek, is een stenen kelder met massief stenen kolommen, die het zware kolossale kerkgebouw erboven stutten.

In de crypte bidden vrome vrouwtjes, geknield in de kerkbanken. Hun gemurmur klinkt dof, de echo schampt tegen muren van deze massieve stenen tombe.

De levensklok van deze kerkgangers loopt naar het einde. Hun verbeterde devotie is een ultieme poging om

de hemelpoort open te wrikken.

Deze crypte is een eeuwen lange verzamelplek van gebed en gezang . Ik speur langs de wanden en zoek; “Waar komt dit terecht, waar wordt dit bewaard.”

Zouden de skeletten in de basiliek hierboven het antwoord weten?

Na de rozenkransgebed weerklinkt in de crypte het Ave Maria .

Met langgerekte trage halen wordt Maria welterusten gewenst.

De taken onder de vrouwelijke kerkgangers zijn strak verdeeld.

Een vrouw start met het Rozenhoedje, een ander zet de zang in.

Een ijverig besje beheert de kerkboeken. Zij dribbelt door de crypte en deelt ze uit.

Voor de ceremonie stopt ze bladwijzers tussen de pagina's van de boeken.

Na de mis wandel ik door het centrum van deze prachtige stad met in zijsteegjes doorkijkjes naar zee.

Hierna loop ik naar de eetzaal van het seminarie en eet met Don Pietro.

Deze verorbert haastig zijn voedsel, doch laat de wijn onberoerd. Zijn maag kan dit niet verdragen.

Ook het hoofd van het Seminarium schuift aan. Er heerst een amicale luchtige sfeer.

Vrouwelijk personeel bereiden de maaltijd in een grote keuken en zetten het eten op tafel.

Een zwaarlijvige priester met een zichtbaar gewichtsprobleem schuifelt naar zijn stoel .

De 28 jarige priester spreekt goed Engels. We praten uitgebreid met elkaar.

Over zijn gewicht waag ik enigszins onbescheiden op te merken:

“God heeft jouw dit lichaam cadeau gegeven met al jouw talenten. Met dit geschenk zou je zorgvuldig moeten omgaan.”

Ik, de welkome gast, schrik zelf van mijn woorden, maar ze kunnen niet meer terug.

Hij pareert op een slimme manier en lacht het probleem weg. Hij houdt van eten en wil de komende zomer gaan lijnen. De sceptische blik van een andere priester zegt voldoende.

Een slanke priester neemt plaats aan tafel en praat met mij over de wandeltocht.

Hij belt zijn vriend, pastoor in Lecce, voor een slaapplek .

De vriend is afwezig, maar men zal het seminarie in Lecce waarschuwen. Daar is een opleidingscentrum voor jonge seminaristen.

De volgende ochtend eet ik weer met Don Volvet.

Zijn collega heeft een sportfiets en eet alleen cereals.

Op weg naar Melendungo stap ik nieuwsgierig over een akker, waar vrouwen gebukt werken in de rulle donkerbruine grond.

Ze poten jonge druivenplantjes uit. Een vrouw heeft in Duitsland en Zwitserland gewerkt, maar is weer teruggekeerd omdat er in dit gebied meer werkgelegenheid is gekomen.

Ze daagt me uit om mee te helpen, maar ik besluit door te lopen.

Later vind ik dit jammer. Het lijkt een gemiste kans om zo'n ervaring voorbij te laten gaan.

Hierna wandel ik door een groot natuurgebied rond twee meren. Er zijn geen mensen.

De smalle paadjes zijn dichtgegroeid. Ik klim in een hoge stalen brandtoren en kijk ik uit over de boomtoppen en de waterplas.

Geen mensen, geen dorpjes ; het betekent geen koffie.

Uiteindelijk zoek ik langs een weg een bar, tot een echtpaar vertelt dat er nergens een is .

Op het terras voor hun huis drinken we even later koffie.

Dan vertellen ze dat ze de echte waarheid hebben ontmoet.

Als ik meer wil horen over deze echte waarheid dan mag ik altijd bij hen aankloppen.

Na de koffie draag ik enkele tijdschriften van Jehova Getuige mee tot de eerste container.

Ik erger me aan dit respectloze gedram met religieuze legitimatie .

Elke mens zoekt zijn waarheid en is verantwoordelijk voor zijn keuze.

In Melendugno open ik de kerkdeuren van de kerk Maria SS. Assunta en stap naar binnen. Decorateurs versieren het Mariabeeld vanwege de Meimaand.

Het fraaie Mariabeeld lijkt van gips te zijn, maar is van vederlicht papier mache.

De decorateurs plooiën en rimpelen de lange banen gordijnstof op een handige kunstige wijze. In deze feestelijke omlijsting wordt het Mariabeeld geplaatst.

De decorateur legt uit hoe deze beelden volgens een speciaal Italiaans procedé van papier-maché alleen in Zuid Italië gemaakt worden..

Er zijn nog totaal drie mallen van de Maria beelden.

Rond het domplein in Lecce zijn drie ateliers, waar vooral kerststallen volgens dit procedé gemaakt worden. Over het kerkplein spannen gemeentewerkers draden voor het grote feest van 15 mei.

Een gemeentewerker klimt als een acrobaat de ladder op.

Twee ladders zijn schuin aan elkaar vastgehaakt. Een ervan rolt op ijzeren wielen.

Boven op de ladder bevestigt de acrobaat de haken aan de muur, waaraan de draden voor de versiering worden gespannen. De ladder, het pleintje, de mannen, de acrobatiek; het lijkt een shot uit een film van Pasolini.

De pastoor van de kerk heeft een poosje in Sheffield, Engeland, gewerkt.

Hij las er de mis in het Engels. Op het pleintje naast de kerk is een kamer waar ik kan slapen.

De gepensioneerden van Melendugno op de bank wijzen de weg naar de beste en voordeligste maaltijd van het dorp bij de Piazza.

In de sacristie wacht een jong Italiaans bruidspaar. Ze hebben een gesprek met de priester ter voorbereiding van hun huwelijk.

Op de Piazza zijn de verkiezingen in volle gang.

De stemmen van de afgevaardigden op het podium klinken veelbelovend. De wervende kreten met hoopvolle veranderingen sproeien over het plein.

De avond sluit ik af met het bijwonen van een mis.

De organist, een bescheiden amateur, vult het kerkgebouw met broeierige swingende muziek.

De vonk slaat over naar het kerkvolk, dat alras muzikaal meeswingt.

's Nachts kijk ik vanuit mijn bed tussen de lamellen van de jaloezieën door. Het botergele zachte licht van de sierlijke gietijzeren lantaarns op het pleintje wordt weerkaatst door de strakke crèmekleurige gevels van de hoge huizen.

Voor ik 's ochtends verder trek bestel ik eten op de Piazza; koffie en een enorme sausijns met groente, mozzarella enz. Onderweg protesteert mijn maag.

Deze is niet meer gewend aan zo'n voedselbom. Het noopt me tot een poeperdepoeppauze in de berm.

Op een rustige weg even buiten Melendugno kom ik een voortdurende stroom van wandelende vrouwen tegen.

De kerk in Vernole bestaat uit sierlijke barokaltaren.

Marco, een theologiestudent, neemt me op sleeptouw.

Ik kan in de pastorie naar huis mailen. Hij leidt me rond in het dorp. De kerk lijkt een prachtige theaterzaal, waar het geloof via schilderijen en beelden is gevisualiseerd. Bij het dorpsplein is het graf van Jezus nagebouwd. Jezus ligt er omringd met bloemen.

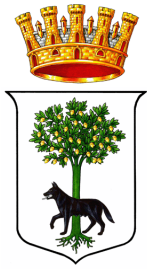
We kunnen het prima met elkaar vinden. Marco heeft gestudeerd op het seminarie in Lecce. Bij de dorpsgrens neemt hij afscheid.

Op de Strada Statale voor Lecce neemt de verkeersdrukte toe. Gelukkig zijn er brede vluchtstroken.

In de buitenwijk van Lecce zoek ik het Seminarie.

Dan krijg ik plots een dip; ik voel me duf, mat, bezweet, het bewustzijn lijkt te dalen.

Tegen een tuinmuurtje rust ik een poos tot ik me iets beter voel.

Na een kop koffie en befaamde gelati voel ik me weer fit.

Aan de buitenrand van de stad staat het Seminarium, een groot ommuurd complex met scholen en opleidingsinstellingen.

Op het terrein staat een open toren met een kruis op de top. Het lijkt op een klimtoren van de brandweer.

Bij de ingang van het Seminarium staat een beeld van twee knuffelende mannen, pausen of kerkvorsten.

Binnen gaapt een grote lege hal; er is niemand.

Op een der kamers vind ik Don Stefano, het hoofd. Deze is op de hoogte van mijn komst.

Hij is gebeld door het seminarie in Otranto en Marco in Vernole.

Lecce is een historische stad met veel bezienswaardigheden, dus stel ik voor om twee nachten te mogen blijven. Don Stefano stemt hier direct mee in.

In een luxe zaaltje met vijf bedden mag ik kiezen.

Om 20.30 u kan ik voor de maaltijd in het restaurant aanschuiven.

In dit gigantische complex, het klein seminarie, zijn 8 studenten. Na de opleiding

in dit klein-seminarie verhuizen de leerlingen naar het Groot seminarie, de Universiteit in Molfetta.

Ik zwerf door het complex en ontmoet buiten drie groepjes studenten.

Elk groepje van drie bidt luid Weesgegroeitjes.

Biddend beklimt men de brede ijzeren trappen die leiden naar de tweede etage. Daar in het midden op een overloop schaart de groep zich rond het Mariabeeld.

Don Stefano buigt zich over de balustrade en wenkt naar beneden, naar mij. Hij vraagt me om ook boven te komen. Daar nodigt hij me uit om iets te vertellen over Maria.

Ik begin in het Italiaans en schakel tijdens mijn verhaal over in het Engels, hetgeen ik pas achteraf in de gaten krijg.

Ik vertel over de twee facetten van Maria; de moeder die beschermt en de moeder die lijdt onder het lot dat haar kind gekozen heeft. Dat Jezus aan het kruis stierf was het lot dat hij zelf koos.

In de eetzaal neem ik plaats aan de docententafel naast Don Stefano en Don Eetlekker (naam vergeten)

Voor we kunnen aanvallen leest Don Stefano mijn hele kennismakingsbrief voor.

De volgende ochtend klinkt gezang uit een omroepinstallatie. Stemmen echoën door het gebouw, gevolgd door geroffel van haastige voetstappen.

Collazione, ontbijt, staat klaar. Ik neem afscheid van de seminaristen.

Deze Zaterdagochtend gaan de studenten op weekend naar huis.

Don Stefano woont in het seminarie. De ouders van een leerling wonen in Santa Cesare, de parochie van de zorgzame Don Toto. Hij zal Don Toto mijn groeten overbrengen.

Ik spreek met Angelo, een seminarist van 18 jaar. Deze wist al vanaf z'n 12^e jaar dat hij priester wilde worden. Ik slik een paternalistische preek in. Angelo, zoals ieder mens kiest zijn eigen leven.

SEPTEMBER 1955 STATION HOLLANDS SPOOR DEN HAAG.

Met enkele klasgenoten van de lagere school wacht ik op het perron op de trein naar Maastricht om te worden opgeleid tot religieus. Naast ons staan koffers met kleding (voorzien van ingenaaid wasnummer). Onze ziel is getroffen door een wonderlijk fenomeen; roeping.

Deze bezieling, roeping, dit uitverkoren zijn eist nog onbekende

offers. Heimwee, maanden weg van thuis tot aan de kerstvakantie, de grote kille slaapzaal, de ruisende zwarte rokken van spiedende surveillanten, gemis van thuis, heimwee, ziek van verdriet. Mijn eigen koppige keuze, religie gaat boven alles, er is geen handrem van wie dan ook? Niet alles blijkt somber; kennismaken met een andere

wereld, muziek, vrije tijd knutselen, sporten maar ook controle, onvrijheid. Na maanden slijt het verdriet, ik kom los van mijn ouderlijk gezin, maar voel me hier gekortwiek door regels, beperkingen, grenzen.

Pas tijdens puberteit groeit mijn aarzeling en verzet in deze monocultuur.

Twijfel groeit, onthutsende reactie is: Later roept God je ter verantwoording om dat je de roeping bent kwijtgeraakt.

Na 2 jaar keerde ik terug naar huis en heb alle foto's vernietigd. Desondanks betekende het een periode met nieuwe ervaringen en een stap naar zelfstandigheid en onafhankelijkheid.

MEI 2012 SEMINARIE LECCE

Er zijn slechts acht uitverkorenen op dit Seminarie. Dit seminarie is berekend op een massale toestroom, maar het aantal roepingen blijkt sterk gedaald..

Acht jongens, uitverkoren kinderen van God, nog aan het begin van hun leven, sluiten zich af voor de open samenleving waar ze vruchtbaar kunnen experimenteren in de zoektocht naar zichzelf.

Ze koesteren hun exclusieve roeping en zijn bereid hiervoor offers te brengen

1955 EN 2012, TOEN EN NU

57 jaar geleden geloofde ik dat ik mijn roeping, het uitverkoren zijn, had ontvangen.

De katholieke kwekerij had mij geselecteerd en ik was er trots op. Het was een pijnlijke reis. Twee jaar intern, de twijfel en gevoel van beklemming nam toe. Het zuivere doel veranderde, het werd een Fata Morgana.

In de cocon van deze andere wereld kwam los van thuis. Als 13 jarige ging ik op een pelgrimstocht die twee jaar duurde.

In Lecce, hier in dit Seminarie tussen jongeren die beginnen toen ik ophield, komen oude herinneringen boven. Hoe kunnen mensen harmonisch groeien naar volwassenheid binnen deze geïsoleerde setting? Tijdens deze tocht ervaar ik warmte en vriendschap van inspirerende priesters.

Ik vrees de kloof die deze kinderen later zullen ervaren in deze veranderende wereld.

Lecce, een antieke stad, smalle keiensteegjes, barokkerken met barokaltaren, elk plekje opgesmukt met gips broderie, extatische beelden van heiligen. Het hoofdaltaar overtreft de talloze zijaltaren.

De eerste kerk is een adembenemend mooi museum. Talloze altaren, talloze heiligen. Na enkele kerken worden de indrukken me teveel en kijk ik oppervlakkiger.

In een atelier knipt en plakt een vrouw bruine papiervelletjes en smeert deze in met plaksel.

Kunstig krijgen de kerststalfiguren hun vorm.

De kerststallen ademen zoete romantiek uit, die Jozef en Maria aan het begin van onze jaartelling versted zouden doen staan.

In de oude binnenstad galmt swingende gitaarmuziek van een straatmuzikant tegen de hoge monumentale gebouwen.

Op mijn verzoek speelt hij een Italiaans volkslied.

Lawaaiige schoolkinderen verminken de gedragen statige sfeer van het seminarie.

Kinderen rennen schreeuwend door de gangen. Enkele onderwijzeressen proberen wanhopig maar vergeefs de aanstaande communicanten tot rust te manen. Op tafels liggen traktaties, snoepgoed, gebak en limonade.

De stenen wenteltrap is bezaaid met wc papier en servetten om de kots van de volgepropte communicanten te camoufleren.

Na afloop ruimen de vrouwen de rommel op.

Twee onderwijzeressen hebben zelf kinderen in de leeftijd van de seminaristen. Ik vraag hen wat zij ervan vinden als hun zoon naar het seminarie zou willen.

Dat zouden ze niet graag willen, luidt het antwoord.

Na hun vertrek is het grote gebouw stil, leeg en donker.

Met het licht van mijn hoofdlampje zoek ik de weg door het gebouw naar mijn kamer.

Beneden in de hal stuit de lichtstraal op de lugubere contouren van Jezus zonder kruis en met geamputeerde armen en wordt erna weerkaatst door een gouden pauselijke borstbeeld.

Zondagochtend loop ik voor mijn vertrek door het lege gebouw, lege zalen, lege gangen, verlaten keuken waar de koelmotor van een ijsmachine raast.

In deze accommodatie voor honderden seminaristen is de crisis binnen de katholieke kerk voelbaar.

Slechts 8 seminaristen moeten straks de kar trekken, mits ze hun wijding halen.

Zondagochtend is nog een kamertje bezet door een priester, die mijn pelgrimspas afstempelt.

Straten in Lecce zijn verlaten op enkele toeristen na. Aan het eind van hun verblijf zijn ze op weg naar het station. De wieltes van hun rolkoffers ratelen over de keien.

Op mijn GPS maak ik verbinding met een punt buiten de stad.

Het apparaat leidt me langs een fraaie route door de oude kern langs kerken en paleizen.

Vorbij de stenen stadspoort prijkt een hoge gedenknaald.

Enkele snelwegen kruisen mijn weg. Er staan grote reclameborden met de aankondiging van het nieuwe hemelrijk, Mediamarkt en Decathlon.

Het barokke middeleeuwse Lecce ligt achter me en ik wandel weer in de huidige eeuw; 2012.

Even verder staat een wegversperring, vanwege een marathon ten bate van donoren.

Ik wandel samen met andere marathonlopers tussen de afbakening door de finish.

Langs standjes wordt eten en drinken uitgereikt aan alle deelnemers. De winnaars van de marathon krijgen als hoofdprijs een vaas, een voor mannen en een voor vrouwen.

Een grote ommuurde begraafplaats verderop trekt mijn aandacht.

Achter de muren liggen verzorgde stenen bouwsels van familiegraven en rechthoekige hallen met binnen aaneengeschakelde witte zalen.

De zaalwanden bestaan uit marmeren sluitstenen van graven.

In elke wand is plaats voor ongeveer 75 graven; vijf sluitstenen hoog en vijftien breed.

Elke sluitsteen is voorzien van een bloemenvaasje met een lichtje.

De spierwitte hallen op de begraafplaats zien eruit als kleurrijke bloemenkassen.

Een 28 jarige man leidt me rond en besluit deze met een bezoek aan het graf van zijn overleden moeder.

Vier jaar geleden overleed ze aan maagkanker.

Daarna loop ik naar buiten en wandel over zandpaden door groene velden tot de Abdij van Maria di Cerrate.

Maria zou er in de 12^e eeuw verschenen zijn tussen de hoorns van een hert.

Ik wordt opgewacht door een wat dorre man, de gids.

In de kapel zijn oude fresco's, maar de gids waakt oplettend dat ik geen foto's maak.

Ook in het ernaast gelegen museum volgt de gids me met argusogen.

Als voor de abdij een Duitse bus stopt verliest hij me uit het oog.

Uit de bus komen Duitse toeristen/pelgrims uit Aken en twee priesters.

Men reageert verbaasd op mijn aanwezigheid, een Hollandse rugzak-pelgrim.

Even later klinkt uit de kapel van de abdij gezang. Een priester dirigeert terwijl de bedevaartgangers Marialiederen zingen.

Een man komt naast me staan en stelt zich wat afzijdig van de groep op.

Hij maakt met zijn vrouw maakt de tocht. Ze bezoeken heiligdommen in Italië onder begeleiding van de twee behoudende priesters. De man heeft zijn buik vol van de zoete religieuze toer.

Na een tocht door bossen en olijfboomgaarden doemt Torchiarolo op.

In de lokale kerk draagt de goedmoedige dorpsdidoot de superplie van een misdienaar. Met wilde armbewegingen loodst hij me door het gangpad van de kerk en brengt me naar de priester.

In de sacristie is deze druk aan het werk achter een glanzend donkerbruin bureau. Straks vindt er een speciale viering in de kerk van Maria SS. Assunta plaats. Communicanten leggen de geloofsbelijdenis af.

De priester kan me beslist geen slaapplek aanbieden.

Buiten de sacristie ontmoet ik in de kerk een groepje jongeren. Michele Pieri, een student die Engels spreekt,

neemt het voortouw en bedenkt slagvaardig een oplossing.

Een vrouw uit het groepje wordt naar de pastoor gestuurd om met hem dit voorstel te bespreken.

De pastoor stemt in met dit plan en biedt me vervolgens ruimhartig een plek aan.

Daarna woon ik de kerkdienst bij.

Hoewel de religie ook in Italië aan inflatie onderhevig is, worden tijdens ceremoniën als huwelijk, communie en doop alle registers opengetrokken.

Voor het altaar trekt elke ouder zijn/haar kind een wit manteltje aan waarop een gouden kruis is geborduurd.

De fotograaf heeft zijn toestel in aanslag, maar wacht tot de moeder haar kapsel en kleding fotowaardig vindt. Soms vergeet men de eigen zoon of dochter.

Op het moment dat de fotograaf afdrukt kust de moeder haar kind of drukt teder haar hoofd tegen het kind.

De klassenliefde, tot in de puntjes verzorgd, leidt haar klasje gedisciplineerd door de liederen.

Verdekt opgesteld achter een piano begeleiden ontspannen twee vrouwen de kinderen met hun gitaar. Ze doen hun best, maar hebben ook plezier. Het valt op in de wat stijve opgefokte sfeer.

De doofstomme dorpsidioot schuifelt in de superplie tussen de mensen door en leurt met een kerkblaadje.

Ik laat hem de trillingen van mijn harmonica voelen. Hij is enthousiast en wil het instrument hebben. Ik slaap in een clubgebouw, een rommelig gebouw, maar ideaal als slaapplek.

'S Nachts kijk ik vanaf een balkonnetje over nachtelijk Torchiarolo. Naast me verlichten schijnwerpers de verweerde torens van de kerk.

ITALIAANSE STRAATWIJSHEDEN, OUDER WORDEN:

Die Kleinkinder sind die stock von deinem Altertum

ITALIAANSE GESPREKKEN OP STRAAT:

Er is veel zwart geld en er gebeurt ook veel zwart.

ITALIAANSE GESPREKKEN, BERLUSCONI :

Berlusconi beloofde belastingvrijstelling voor land en onroerend goed (of vermindering)

ITALIAANSE GESPREKKEN, GELD:

Zuid Italianen zijn teruggekeerd uit het buitenland met geld dat ze er verdiend hadden.

Dat geld levert hier geen werkgelegenheid op. Men voelt zich het slachtoffer van een soort criminele bovenklasse.

Een kilometers lange transportband voert vanaf de haven van Brindisi kolen aan naar de grote centrale.

Aanvankelijk vormt dit uitgestrekte complex een hindernis.

Ik volg een pad via velden en stuit op de transportlijn. Midden in een betonnen geul ter breedte van een snelweg loopt een overdekte transportband. Aan weerszijden ervan zijn wegen voor de dienstauto's van de centrale.

Op de aanwijzingen van mijn GPS loop ik Brindisi binnen.

De achteringang van de grote stad is bezaaid met allerlei afval.

Na deze rommel loop ik via fabrieksterreinen en een buitenwijk met flatgebouwen naar de oude stad. Een Romeinse toegangspoort vormt de entree. De klinkerweg loopt na de poort omhoog en daalt na het hoogste gedeelte van de stad tot aan de haven aan de Adriatische zee.

Langs de kade wachten veerboten naar Albanie en Griekenland.

Het eindpunt van de Via Appia en de Via Trajana worden gemarkeerd door een zware Romeinse zuil.

Tot deze Romeinse Colonne had Gerard me geholpen met het maken van een GPS track.

PELGRIMSWEGEN

Toen ik zocht naar GPS Tracks in het zuiden van Italië op Wikiloc kwam ik met Gerard in contact.

Gerard is een fervent wandelaar, liefst in natuurgebieden.

Tracks maakt hij eerst via Google Earth. Als een röntgenoloog analyseert hij de plaatjes van Google Earth, interpreteert snel de details en herkent de paadjes. Daar maakt hij bruikbare tracks van. Zijn paden door de natuur zijn uniek, maar lopen niet helemaal synchroon met Pelgrimswegen.

Pelgrimswegen en handelswegen ontwikkelen zich vanuit verbindingspaadjes tussen dorpen en steden, van woongebied naar woongebied, van kerk naar kerk.

Veel van deze wegen werden later verharde verkeerswegen.

Pelgrims moeten in de huidige tijd alternatieven zoeken. Ze zoeken routes door de natuur met pauzeplekken om te eten en te slapen. Op de grote pelgrimsroutes zijn speciale herbergen voor pelgrims.

Na mijn SMS-je wordt ik gebeld door de vriendin van Gerard, Brikena.

Ze wacht me op aan de overkant van het water bij de veerpont. Hun woning staat dichtbij het vliegveld, tevens de basis van de Verenigde Naties.

Het nieuwe spierwitte huis staat in een wijk met vergelijkbare woningen van voornamelijk Expats.

Na weken zwerven word ik welkom ontvangen door Gerard en Bikena, beiden zijn zeer open en gastvrij.

Het royale basement is mijn gastenverblijf.

Tim, het zoontje van 5 jaar, huppelt als een mini-talenwonder tussen de volwassen mensen en schakelt soepel van het Engels naar het Albanees en het Nederlands.

Brikena is geboren in Kosovo, waar haar familie woont.

In Kosovo is de strenge religieuze traditie afgezwakt tijdens de Communistische overheersing. Brikena is een gematigde moslima. Ze heeft kennis gemaakt met andere religies en heeft vriendinnen met diverse levensbeschouwingen.

Ze eet zelf geen varkensvlees, niet alleen omdat het taboe is binnen de Islam, ze lust het niet.

Ze volgt een schriftelijke cursus van een Canadese universiteit, counseling.

Gerard werd eerder uitgezonden naar Timor.

Gerard komt laat thuis. Hij werkt als ICT-er bij de politiemacht van de Verenigde Naties.

De volgende ochtend rijden Gerard en ik op de fiets naar de basis van de Verenigde Naties.

Mijn paspoort wordt ingewisseld voor een bezoekerspas, waarna ik me op de basis in de kantine tussen het internationale militaire gezelschap meng en met hen espresso drink.

Gerard leidt me op de fiets rond op deze voormalige Italiaanse luchtmachtbasis.

De Verenigde Naties en Ryanair hebben het vliegveld gereanimeerd.

Lange rijen witte S.U.V. voertuigen met UN opschrift staan gereed.

Loodsen gevuld met hulpgoederen en uitrusting wachten op transport naar noodgebieden. Momenteel staan de hulpgoederen voor Libië klaar.

Na dit boeiende bezoek maak ik een rondje met de fiets buiten de basis.

Thuis bestudeert Brikena ijverig haar cursusmateriaal.

Het komende weekend vliegt ze met haar vriendinnen naar Lissabon voor een uitstapje.

Deze vriendinnen, allen expat-vrouwen, komen uit verschillende woonplaatsen.

Het gemis van familie- en kennissen word gecompenseerd door een hechte kring van lotgenoten.

De vriendinnen storten zich op activiteiten als yoga, vrouwengroep en maandelijks een gezamenlijk etentje.

Met elkaar worden ook gezinsproblemen uitgewisseld, zoals ziekte- opvoedings- en huwelijksproblemen . De onderwijzeressen van de school van Tim nemen ook deel aan deze activiteiten.

Hun partners werken op de VN basis.

Met de fiets dwaal ik de oude stad en de buitenwijken.

In de historische kern zijn fraaie barokkerken. Sommigen hebben kasten met relikwieën, verbrokkeld verkleurd gebeente, barokke altaren en plafonds met fraaie schilderijen.

Via marmerstenen trappen bij de Romeinse zuil loop ik omlaag naar het blauwgroene water van de Adriatische Zee.

Aan de overzijde ,boven aan de trappen naar de Trachetto (veerpont) vind ik mijn favoriete plek.

Hier geniet ik van het prachtige panorama. De oude stad en de Adriatische Zee, zware sleepboten die voorbij varen.

's Ochtends rijd ik met Brikena en Tim naar de International School.

De voertaal op deze school is Engels. De school wordt bezocht door ongeveer 50 leerlingen en is voor de exploitatie afhankelijk van fondsenwerving.

Ouders betalen € 6.000,-/jr . Wanneer de leerlingen erna naar de Elementary School gaan, dan wordt dit bedrag € 17.000,-/jaar. De U.N. vergoedt hiervan 70%.

Bij de haven takelen Italiaanse soldaten vrachtauto's met Arabische opschriften op een bruingroen transportschip. Thuis was ik van plan om mijn tocht te eindigen bij de Romeinse Colonne in Brindisi. Nu blijkt dat er nog voldoende tijd is om naar Bari te lopen.

Gerard zet zich twee avonden achter zijn laptop en ontwerpt de tracks van Brindisi tot Bari.

Hij peilt eerst een route uit via een rechtstreekse lijn in Google Earth.

Daarna zoekt hij verbindingspaadjes rond deze lijn.

Gerard zoekt vooral wandelroutes door natuurgebieden. Zelf ben ik gewend aan wegen die van dorpje naar dorpje gaan, ook vanwege eten en drinken.

Na het afscheid van het gastvrije gezin wandel ik door een landschap met olijfbomen die groeien in rulle aarde, zorgvuldig bevrijd van onkruid en omringd met grauwe wallen van brokken kalksteen.

Een herder langs de weg hoedt een kudde fors gebouwde schapen en geiten.

De herder wil zelf niet door mij gefotografeerd worden. Wel wil hij mij met een demonstratie verrassen. Hij geeft zijn stevige herdershond opdracht om de kudde bijeen te drijven.

De hond rent luid blaffend op de kudde af.

Enkele grote schapen blijven staan en wachten de hond op. Als het beest dichterbij is gaat hun kop omlaag zodat de horens recht vooruit steken en vallen de hond aan.

Deze slaat wijselijk met grote sprongen op de vlucht..

De herder giert het uit van de pret.

Bij een olijfboomgaard staat een truck met een boorinstallatie naast een huis in aanbouw.

Geelwit kalkwater borrelt omhoog uit het boorgat en vloeit over de donkere aarde.

Met metalen buizen waaronder een boorkop is gemonteerd zoekt men naar water op een diepte van ongeveer 150 meter.

Tussen de olijfbomen staan enkele trulli's. Deze worden gebruikt als schuilplek of voorraadschuurtje.

Enkelen lijken na een opknapbeurt weer in gebruik te zijn als woning.

Geleidelijk kom ik trullis tegen met verschillende vormen en met meerdere torentjes.

Op de deur van een woning prijkt het wapen van de Tempeliers met een plakkaat ernaast.

Volgens het opschrift is de bewoner lid van de Castiliaanse Adellijke Orde van Jacobus de Mindere.

Nieuwsgierig informeer ik bij de overbuurman naar de eigenaar van dit buitengoed.

De overbuurman reageert kort en krachtig: " Het is een rare man, die in de Middeleeuwen wil leven."

Het stadje Carovigno begint met nieuwbouw. Na deze lage flats begint de oude stadskern tegen een heuvel. De deuren in het Gemeentehuis zijn gesloten.

Ook de oude kerk ernaast aan het dorpsplein geef ik een lage slaappotentie , hetgeen bij navraag bevestigd wordt.

In de bar naast de kerk overweeg ik alternatieve acties onder het genot van ijs en koffie. Een vuilnisauto stopt voor de bar en drie werklieden stappen uit de auto. In de bar bestellen ze samen een fles bier met drie glazen en verdelen de inhoud.

De kerk van Maria di Soccorso in de nieuwbouwwijk lijkt een betere mogelijkheid voor de nacht.

De kerk is gesloten, maar om 18.30 u begint een mis, teminste volgens de informatie van de eigenaar van de autowerkplaats aan de overkant van de straat.

In de garage wacht ik op een kruk naast een oudere man en volg de verrichtingen van de monteur. Zijn scooter wordt nagekeken, waarna de vooras gebroken blijkt.

In de kerk wachten mensen voor de spreekkamer van de pastoor.

Kerkgangers bidden het rozenhoedje. Er klinkt een groezelige maalstroom van versleten stemmen.

Ik praat naast de spreekkamer met enkele wachtenden.

Een jonge religieuze man spreekt Engels. Een jonge vrouw naast hem wacht gespannen, haar blik schiet paniekerig heen en weer.

Ze gebaart dat ze thuis een baby heeft, die nu alleen is. Ik schuif haar naar voren en raad haar aan om gewoon door te lopen naar de priester.

Even later komt ze terug uit de spreekkamer en loopt opgelucht huiswaarts.

Er is wel een ruimte waar ik kan slapen, maar daar staat geen bed.

Voor mij is dit meer als voldoende.

Naast de kerk staat een modern gebouw met een theaterzaal.

Mary, een jonge vrouw beheert het gebouw en helpt me prima.

Een groepje mannen wacht voor de kerk tot een bijeenkomst begint.

Een man van van het groepje vertelt dat hij een uitstekende Pizzeria had in Zwitserland.

Zijn vrouw van 63 jaar kreeg borstkanker vorig jaar en overleed. Sindsdien kan de man zijn draai niet meer vinden.

De laatste twee dagen lijk ik door een openlucht trullimuseum te lopen. In het golvende landschap staan bouwsels met een of meer kegels. Sommige trullis zijn gestuct met cement of witte kalk.

Het centrum van Ostuni is een wit geheel, een labyrint tegen de heuvel.

Stegen en trappendoorgangen lopen als grillige kieren door dit bouwsel.

Op de heuveltop van deze witte doolhof staat de kathedraal van Santa Maria Assumption. Achter in de kerk is een fresco waarop het wonder van het Heilig Kruis is geschilderd.

KRUIS VAN JEZUS

Er was verwarring over het kruis van Jezus . Er lagen op de berg Golgotha meerdere kruisen.

Men zocht naar het kruis van Jezus. De bisschop van Jeruzalem raakte een dode man aan met de verschillende kruisen. Toen de dode man na aanraking opstond wist men dat dit het kruis van Christus was.

Vorbij Ostuni sla ik een zijweg in die naar boven loopt. Boven loopt de weg langs de rand van het hoge plateau.

Benden strekt een groene laagvlakte zich 6 km uit tot aan het grijsgroene water van de Adriatische Zee. De zon schijnt fel, het is warm, mijn watervoorraad slinkt. Trullis, de kabouterhuisjes met puntmutsjes worden talrijker. Plots stopt de geasfalteerde weg. Hierna volgt een zandpad dat ook plots eindigt. Ik wring me tussen de struiken door en probeer de aanwijzingen op mijn GPS scherm te volgen. Dit spoor is niet beloopbaar, het uitbundige lentegroen overwoekert de smalle paadjes. Dan verschijnen twee nieuwsgierige koppen van paarden tussen de struiken. Twee grote paardenlijven komen dichterbij. Ik schrik en weet niet wat ik kan verwachten van deze twee forse exemplaren hier in de bush. Ze stoppen pas als ik ze lichtjes met mijn stok aanraak. Ik raak het spoor bijster en klauter over enkele stenen wallen. Via een pad kom ik bij een afslag naar Cisternino. Achter een hek staat het zelf gebouwde huisje van Walter. Het huisje is precies op maat, zonder overbodige luxe, knus en simpel; stenen muren met een houten dak. De trulli op het erf heeft drie puntmutsen van gestapelde platte keisteen en dient als opslag- en hobbyruimte. Walter overweegt om de opgeknapte trulli te benutten als gastenverblijf. Walter vult tijdens de koffie mijn waterflessen bij. We herkennen in elkaar iets mafs, iets alternatiefs. Walter woont hier samen met een Oekraïense vriendin. Zij houdt zich bezig met hedendaagse religieuze kunst, sculpturen en schilderstukken. Walter is specialist op het gebied van gist en geeft demonstraties, workshops in verschillende landen van Europa. We babbelen gezellig, waarna ik weer verder loop naar Cisternino. Mocht ik geen slaapplek vinden in Cisternino dan kan ik bij hem slapen. In Cisternino loop ik de eerste kerk binnen, die ik tegenkom. Ik spreek ik een oude priester die me angstig afhoudt. Ik lijk voor hem een bedreiging, wil ik geld? Dat heeft hij niet. De priester roept de hulp in van een Duits sprekend vrouw. Zij wijst me de weg naar het Instituut van de Salesianen. Het is inmiddels donker. Op het terrein van het Instituut speelt de jeugd voetbal. Ook in de gangen van het instituut is het druk met kinderen die zich vermaken. Op de gang wachten mensen, die het hoofd van het instituut willen spreken. Een Salesiaan brengt me naar een slaapkamer op de derde verdieping. Vanuit het raam kijk ik over de donkere uitgestrekte laagvlakte. Ostuni en Cisternino liggen op heuvels, zoals alle oude plaatsen in de streek.

De witte woningen van de dorpen zijn tegen de heuvelhelling geplakt. De bebouwing lijkt een organisme van aan elkaar gegroeide muren en daken met daarbinnen sluipdoor weggetjes. In het dorp bestel ik mijn eten door gerechten achter de toonbank aan te wijzen. Het is een lekkere voedzame prak.

Walter stuurt me een SMS : “ Mijn zus heeft jou gezien heeft bij het Instituut van de Salesianen. “

’s ochtends kijk ik een uit het raam en geniet van het wijde uitzicht over de vlakte. Aan de horizon hangt een nevel.

Ik hang mijn rugzak om. In de gang hoor ik gezang in de kapel. Ik loop zachtjes de kapel binnen waar een misviering is. Dit instituut lijkt een bruisende warme gemeenschap waarbinnen allerlei activiteiten plaatsvinden.

Ieder is bezig, dus neem ik afscheid in de keuken, waar vrouwen koken achter een groot fornuis.

Dan wandel ik luchtig en gelukkig naar Locorotondo via een prachtige route door een agrarisch gebied met kleine akkers, olijfboomgaarden en prachtige trullis, soms verborgen tussen het groen.

De kerk van Locorotondo, de San Giorgio, is al van veraf zichtbaar.

De lichtcrème toren rijst op tussen de witte elfenbankjes van huizen op de heuvel.

Na een cappuccino in de bar in het laagste gedeelte van het dorp, verdwijnt ik via een kier, een smal steegje, in de witte burcht van tegen elkaar gebouwde huisjes.

Een verrassende aaneenschakeling van trapjes en steegjes tot ineens de helle zon zich kan laten gelden op het ruime kerkplein boven aan de heuvel.

Midden op het zonnige plein staat een glimmend rood fiatje 500, versierd met witte tule waaraan een koord met lege blikjes is vastgemaakt..

Voor in de monumentale kerk gaat een bank schuil onder een tapijt van honderden crèmekleurige rozen.

Het bruidspaar knielt voor het altaar.

Twee bruidsmeisjes zitten stijfjes als kleine oude dametjes ingesnoerd in mini-bruidsjapon op een versierd bankje, als pralines op een bonbondoos.

De huwelijksceremonie is een statig theaterstuk.

Als pelgrim kom ik toevallig binnen bij het begin van de voorstelling en geniet van dit spektakel.

Na de kerkdienst loop ik de sacristie in.

De pastoor reageert enthousiast op mijn komst, een Nederlandse Pellegrino.

Hij nodigt me uit voor een rondrit door zijn parochie en daarna een maaltijd in de pastorie.

We bezoeken een zieke parochiaan. De man lijdt aan prostaatkanker.

Hij is eigenaar van een agrarisch bedrijf . Zojuist heeft hij een gedeelte van een akker in brand gestoken, omdat er tussen de gewassen een giftige slang zat.

De vriend van de pastoor manoeuvreert de Fiat handig door de doolhof van Locorotondo. Hij stopt bij elke voorbijganger en begroet deze via het geopende autoraampje.

In de pastorie in Locorotondo zijn nog drie andere priesters.

Ondanks dat voor priesters het celibaat geldt, worden ze wel in de watten gelegd door vrouwen.

Misschien geldt voor hen het gezegde: "wel de lusten, niet de lasten."

Twee huishoudsters zetten het eten op tafel, groente, pasta, mozzarella en vis.

Na de maaltijd neem ik afscheid en verlaat het labyrint op weg naar Alberobello, het befaamde trullidorp.

De pastoor heeft me aangeraden om in Alberobello in de trullikerkerk , Chiesa San Antonio, Don Peppo om hulp te vragen.

De trullis worden onderweg nog talrijker en fraaier.

Bussen en auto's vol toeristen zijn op weg naar Alberobello.

Alberobello, het trullidorp is een verzameling witte puntmutshuisjes. De daken bestaan uit gestapelde platte stenen.

Stromen toeristen sjokken omhoog via smalle weggetjes tussen de trullis. Souvenirverkopers wachten voor de ingang van hun winkel op klanten.

De kerk San Antonio , een unieke trullikerkerk, staat op het hoogste punt van de heuvel.

Don Peppo wacht in een verborgen hoekje van de kerk op biechtelingen.

De priester heeft een fors postuur, draagt geen priesterkleding en loopt op sandalen. Hij brengt me naar ruimte ernaast. De pastoor achter een bureau, zet een stempel in mijn pelgrimspas. Don Peppo brengt me naar een groot gebouw.

Op de 2^e etage opent hij een vertrek. Mijn slaapkamer lijkt een bescheiden penthouse en is voorzien van een douche.

In het dorp is een uitgebreide sortering trulliartikelen, maar ik vind geen goede gelegenheid om te eten. Eten wordt alweer een kwestie van improviseren.

In mijn plastic keukenzak bewaar ik nog twee sneeën brood, een banaan en een sinaasappel.

Een huishoudelijke hulp in het gebouw waar ik overnacht vraagt behulpzaam of ik gegeten heb.

Ze raadt me aan de komst van Don Francesco af te wachten.

Uiteindelijk ga ik toch maar slapen. Tot mijn verrassing hangt er de volgende ochtend een tasje met rollen koek aan de deurknop.

De GPS leidt me door Alberobello.

Naast een andere kerk worden in een halletje bloemstukken verkocht voor het Festa di Mama.

Achter de kerk staat een oude trullikerkerk met zelfs een bovenverdieping, een constructief trulli-hoogstandje.

Het is nu in gebruik als museum. Vroeger werden hier de relikwieën bewaard van de twee gebroeders

Cosmas en Damiano. In deze streek heb ik hun namen regelmatig gehoord.

COSMAS EN DAMIANUS

De christelijke tweelingbroers, geboren in de tweede helft van de 2e eeuw in Syrië waren allebei geneesheren, die kosteloos hun geneeskundige diensten aanboden.

Tijdens de christenvervolging onder keizer Diocletianus behoorden zij tot de eerste slachtoffers. Nadat zij over hun christelijke geloof hadden getuigd, werden zij in 303 onthoofd.

Cosmas en Damianus zijn de patroonheiligen van artsen en apothekers.

De route naar Castellano Grotto is bezaaid met rustieke archaïsche taferelen.

Een weggetje slingert langs kleine perceeltjes met lieflijke huisje en bloeiende fruit- en olijfbomen. Soms is er wat kleinvee.

Rond het middaguur, het is smoorheet, arriveer ik in Castellano Grotto.

De hitte brandt tussen de huizen van het stadje.

Vandaag viert men het communiefeest. Na de kerkelijke ceremonie maakt een fotograaf familiefoto's in het stadspark. Hierna ontvlucht men de hitte en zoekt men verkoeling thuis.

Ik sjok naar het oude centrum en klop aan bij de oude kathedraal van San Leone Magno. Het gebouw is potdicht, de straten zijn verlaten.

Daarna loop ik naar een nieuwer gedeelte van de grote plaats en wacht bij een moderne

kerk.

De priester wordt rond 19.00 u. verwacht, maar de informatie hierover klinkt weinig betrouwbaar.

Tot 17.00 uur wacht ik bij de kerk en besluit dan verder te lopen.

Tegen zonsondergang zal pas duidelijk worden of ik er kan slapen.

Ik loop in de richting van Conversano.

Ik volg een pad door een gebied met kleine groentetuinen.

Bij een huisje met afdak en met geluiden van spelende kinderen ga ik op verkenning uit.

In de tuin werken mannen. Een huisje wordt opgeknapt door de familie voor een toekomstig bruidspaar. Na enige aarzeling vindt men het goed dat ik onder het afdak blijf slapen.

De bruidegom sleept sinds een motorongeluk met zijn voet.

Ik Had ooit hetzelfde probleem als gevolg van een botsing met de slee tegen een boom.

Zijn aanstaande bruid staat in de huiskamer op een tafel en kalkt het plafond wit.

Ik krijg twee cakejes en enkele rauwe tuinbonen.

's Nachts slaap ik prima in mijn slaapzak onder het afdak.

Donkere regenwolken drijven langs en voorspellen onheil.

Tijdens de hitte van de vorige dagen ben ik gewend om in mijn korte broek te lopen.

Op deze dag blijkt dit funest te zijn. Het weer koelt af, het regent constant.

Om warm te blijven loop ik in een stevig tempo in de richting van Conversano.

De GPS track door wijngaarden en bospaden is prima wanneer de zon schijnt.

Vandaag zie ik nergens een schuilplek, noch een beschutte plek om te verkleden.

Zonder beschermende broekspijpen druipt de regen van mijn poncho rechtstreeks in mijn schoenen.

Mijn voeten soppen. Zolang ik doorsjouw koel ik niet teveel af.

Alle kleding is doorweekt, de gele leem heeft van mijn schoenen kleiklumpen geboetseerd.

Naast al het water uit de lucht moet ik zelf ook nodig vocht lozen.

Mijn koude verstijfde vingers krijgen de rits van de gulp niet meer open.

In mijn hoofd verschijnt de waarschuwendende boodschap:

” Als ik de rits van mijn gulp niet meer open krijg, is dat het sein om te stoppen”.

In een wijngaard schuilt de eigenaar onder het plastic dat de wijnranken beschermt.

Hij rijdt me naar Conversano. Onderweg ril ik constant van de kou.

De man woont zelf in Rutignano wat achteraf dichterbij blijkt te zijn. Moe en rillend van de kou mis ik een duidelijk kaartoverzicht van de route.

Voor een kerk wordt ik afgezet. Deze is dicht. In een patisserie wil ik warme koffie drinken. In de glanzend schone winkel maak ik een schandelijk spoor van gele lemen voetstappen. Dan blijkt zelfs dat er geen warme drank te koop is. Bibberend van de kou verontschuldig ik me en bied aan om de vloer te reinigen. De winkeljuffrouw slaat het aanbod af, ze heeft er terecht weinig vertrouwen in. Als ik uit de winkel ben gevlucht loop ik naar een bar tegenover de kerk. Daar kan ik in alle rust bijkomen met heerlijke warme drank en een pizza. Het zoontje Francesco probeert onderdak voor me te regelen in het parochiehuis. Daar is niemand. Buiten blijft gestaag de regen vallen. In de bar trek ik droge kleding aan en wordt geleidelijk warmer. Ik besluit om met de trein naar Vito in Bari te reizen en stuur hem een SMS . Zijn adres heeft Vito in mijn notitieboekje geschreven. Het is niet leesbaar. Na diverse mislukte pogingen lukt het de lokettist van de informatiebalie van het station in Bari om het adres van Vito te ontcijferen. Hij gebruikt daarvoor een routeplanner. Dichtbij de boulevard in een verscholen straatje ontdek ik het huis van Vito. Ik ben onmiddellijk welkom bij Vito en zijn vrouw. De accu van zijn mobiele telefoon is leeg. Mijn noodberichten heeft Vito niet gelezen. Pas na dagen drogen verdwijnt het vocht uit de bergschoenen. Bij Vito thuis heb ik weer alle comfort. Vito wil me de hoogtepunten van de streek tonen. Eerst rijden we naar Castel del Monte.

CASTEL DELMONTE

Alles aan het kasteel is achthoekig. Rond de achthoekige binnenplaats liggen acht zalen waarvan de muren en plafonds met marmer bekleed zijn. Aan de buitenzijde staat aan elke hoek een uitstekende, achthoekige, gevechtstoren. Waarschijnlijk was Castel del Monte een jachtslot, het heeft geen ophaalbrug, gracht of verdedigingswerken en geen kerkers. Castel del Monte wordt gezien als een meesterwerk uit de architectuur met elementen uit de Islamitische wereld, de Klassieke Oudheid en het noorden van Europa.

vervolgens rijden we Battaglia de Canne, de vlakte langs de kust waar de eindstrijd plaatsvond tussen de Romeinen en Hannibal.

BATTAGLIA DE CANNE

In 216 vChr versloeg Hannibal door zijn tactiek het gedisciplineerde superieure Romeinse leger met 86.000 soldaten doordat zijn strategische tangbeweging het won van de frontale aanval door het midden van de Romeinen.

Het woonhuis van Vito is omsloten met zware ijzeren hekken. Binnen is het wat somber. Op het dak staan zonnepanelen. Vito sjort trots zijn zware Guzzi motor uit de schuur. Hij reist op de motor meestal alleen rond. De tocht alleen die ik maak herkent hij. Hij rijdt alleen naar landelijke samenkomsten van de Guzzi-club. Hij heeft ook de Guzzidagen in Nederland bezocht. Hij heeft op de motor verre reizen gemaakt; Moskou, Noordkaap enz. Hij voelt zich met mij verwant en typeert ons met: "An eagle flies alone." en als tegenstelling wat misprijzend : "Kraaien krijsen en vliegen in een zwerm." We rijden op de motor naar Altamura, waar een murge is, een grote bodemverzakking. Onder de grond is kalk opgelost door de ondergrondse waterstroom, waarna de bodem is weggezakt. De motor gromt en werpt zich stotend vooruit als Vito gas geeft. Snelheidsbeperkingen en doorlopende strepen zijn voor hem geen belemmering. Zodra hij een kans ziet schiet hij het overige verkeer voorbij. Op grote wegen heeft Vito de ruimte en op binnenwegen scheurt hij zo hard als mogelijk is.

Vandaag vlieg ik terug en moet tijdig inchecken op het vliegveld.

Op de valreep wil Vito wil me nog een laatste verrassing tonen; de dolmen bij Ruvo di Puglia met prehistorische graven, de Italiaanse hunebedden.

Via de snelweg rijden we naar het huis van Vito. .

Na een laatste maaltijd brengt Vito me naar het vliegveld.

.
Een tocht met momenten van geluk en dankbaarheid. Verbazing dat zelfs ver van huis kringen rond worden, verbindinglijnen ontstaan, deuren als vanzelf open gaan. De tocht wordt gedragen door gastvrijheid, wederzijdse belangstelling, ervaring.

Bedankt Gerard voor jouw hulp en ideale samenwerking.